

DOMOLJUB

Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljub«. — Telefon 25-49. Prostor ene drobne vrstice v insertnem delu stane 10 Din. — Naročnina Stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. Inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljub«. — Telefon 29 92

Da bi bilo srečnejše, veselejše...

Ob novem letu naredi vsak prevdaren podjetnik bilanco. Sešteje dohodke in stroške, ugotovi izgubo ali dobiček in skuša na podlagi teh ugotovitev urediti gospodarstvo v bodočem letu. Dobro je, da ob zatonu enega leta v večnost napravimo tudi bilanco javnega življenja, vseh lepih in razveseljivih pojavov pri nas in v tujini, pa tudi vseh žalostnih dogodkov, ki niso v čast človeštvu, posebno ne nam kristjanom. Ko smo si te dni prijateljsko stiskali roke in si voščili »Srečno novo leto!«, nam je kaj rada ušla še pripomba: »srečnejše, kot pa je bilo minulo leto!« Vsi namreč čutimo, da imamo za seboj hude čase, vsi želimo, da bi se ne povrnili več.

Preteklo leto je bilo za človeštvo huda preizkušnja. Mnogo je trpela Cerkev. Moderne svobodomiselnost se z vsemi silami trudi, da bi vzelo Cerkev v javnosti ono moč in veljavo, ki bi ga kot voditeljica naših duš k Bogu morala imeti. Vedno znova nam časopisi poročajo, kako zadivjajo zdaj v eni, zdaj v drugi državi krvava preganjanja kristjanov, ki prav nič ne zaostajajo za preganjanji pri kristjanov. V Mehiki teče mučeniška kri. Izganjajo škofo, morijo duhovnike, zapirajo cerkve in vernikom branijo, da bi izpolnjevali svoje verske dolžnosti. Od komunističnih agitatorjev nahujskano delavstvo je v Španiji pomorilo tisoče katoličanov, med njimi okrog 30 duhovnikov, ki so jih mučili na zverinski način. Naduti nacionalizem je v Nemčiji pobil voditelje katoliškega gibanja in hoče Cerkev ukloniti, da bi postala sužnja novodobnih paganov. Pregarjanje vsakega verskega pojava traja v Rusiji brez oddiha dalje. Ker potiskajo Cerkev v ozadje, da ljudstvo ne more biti v polni meri deležno njenega blagodejnega vpliva, se že povsod kažejo žalostne posledice. Vedno pogostejše slišimo o raznih nemoralnih aferah, o zločinih, o krivicah. Kdaj je že bilo n. pr. v naši deželi toliko zločinskih umorov, ropov in požigov, kakor zadnje čase?

Zdi se, da z rastočim zaničevanjem Cerkev Kristusove izginja božji blagoslov od držav in oblastnikov. Strašne krize so preteklo leto pretresale celo vrsto držav. V Franciji so se mase trpečega ljudstva dvignile proti pokvarjenim oblastnikom. Nastala je revolucija, ki je sicer v Parizu pod ropotom strojnih pušk onemela, vendar je bila prelita kri glasen opomin vsem prizadetim, da ljudstvo išče in zahteva pravice. Naša soseda Avstrija je bila že na robu propada. Vsled nepremostljivega nasprotstva medboljševiziranimi množicami proletarijata in med prenapetimi narodnjakariji je prišlo do socialističnega upora, kateremu so peli žalostno pesem topovi in strojne puške in ročne granate. Slabost oblasti so po

nekaj mesecih izbrabili hitlerjevci in napravili upor, ki je bil po ostrih bojih sicer zadušen, vendar je zahteval tisoče žrtev, med njimi tudi poštenega kanclerja Dollfussa. V Nemčiji so hitlerjevski oblastniki priredili svojim nasprotnikom prav mesarski pokolj. V eni noči je bilo brez preiskav in razsodb pomorjenih 77 voditeljev nemškega ljudstva, med njimi tudi večje število katoliških voditeljev. V Romuniji je puntarski pokret »železne garde« zahteval življenje min. predsednika Duce, ki je padel kot žrtev atentata. V sovjetski Rusiji se sedanji vladodržci drže s krvjo na oblasti. Stalin in njegovi prijatelji so dali zadnje tedne postreliti 119 odličnih ljudi, ki so se jim zdeli nevarni. Vendar je ta poklj le kaplja k morju krvi, ki je bila v Rusiji zadnja leta nedolžno prelita. V Španiji je divjala zopet revolucija, ki je zahtevala tisoče življenj in napravila nepopravljivo gospodarsko škodo državi in ljudstvu. V Južni Ameriki se vojskujejo razne države brez oddiha. Na Kitajskem gospodarijo roparske tolpe, ki zlasti misijonarjem povzročajo ogromno škodo. V Abesiniji se bojujejo afriški domačini z italijanskimi četami in ni izključeno, da se bo začela nova, velika vojska. Tudi našo državo je zadela silna nesreča. Morilec, orodje v rokah onih, ki žele razpad naše mlade države, je uničil življenje našemu viteškemu vladarju Aleksandru I. Zedinitelju. Vsa država je zatrepetala in zajokala ob tem nezaslišanem zločinu. Zares, žalostno leto!

Bilo je seveda tudi marsikaj veselega, kar daje upanje na boljše čase. Z veseljem lahko opazujemo, kako se množice, ki hočejo ostati Bogu zveste, vedno bolj oklepajo Cerkev in sredstev milosti, ki nam jih ona daje na razpolago. Spovednice in obhajilne mize imajo vedno več obiskovalcev. Mogočne verske prireditve so izraz žive vere, ki v večini ljudi sloni na trdnih temeljih. Smoteno delo katoliške akcije ponekod že kaže svoje sadove. Tudi pri obravnavanju političnih, kulturnih, gospodarskih in socialnih vprašanj se vedno bolj pogosto slišijo glasovi modrih in dalekovidnih mož, ki vidijo izhod iz zagate edino v tem, da se vrnemo k veri očetov in k življenju in delu po načelih naše vere.

Tudi za nas Slovence je težki čas pripravil polno nalogo, ki jih moramo rešiti. Gospodarska stiska je rodila silno siročino. Tisoče jih je med nami, ki imajo zdrave roke, pa nimajo dela, da bi mogli družinici preskrbeti skorjo kruha. Naše ceste so polne brezdomcev, ki v žalostnem tavanju telesno in dušno propadajo. Naš kmet je na robu propada in s strahom gleda pred seboj črne dni. Sovraštva je med nami polno: brat črti brata, sosed soseda,

stan se bori proti stanu, razred proti razredu. Ljubezni ni. Ljubezni ni zlasti med onimi tisoči, ki tudi v teh hudih časih srkajo čašo veselja do dna in se valjajo v blagostanju, nimajo pa srca in usmiljenja za trpečega sobrata, ki strada, ki nima doma.

Ali kdaj resno pomislimo, da so ti hudi dnevi, ki jih preživljamo, le božja kazen, katero mi kot posamezniki in kot narod neprestano nase kličemo?

Letošnje leto bo za nas Slovence in katoličane posebno pomembno. V dneh 28., 29. in 30. junija se bo v Ljubljani vršil evharistični kongres vseh katoličanov Jugoslavije, za katerega se vrše že sedaj obširne priprave. Ta veličastna verska manifestacija ima namen, pokazati nam temeljne vzroke današnjega svetovnega gorja in pokazati pot do rešitve, ki je ista kakor pot k našemu Bogu, kateremu bomo, skriteму v zakramentu presv. Rešnjega Telesa, dali vso čast, ki mu gre. Če se bomo na ta kongres resno pripravili in notranje prenovili, bo gotovo rodil uspehe tudi za javno življenje, v kolikor je od nas odvisno. Zlasti z željo, da bi veličastno evharistično slavo obradilo uspehe, Vam uredništvo in uprava iz srca želim

Srečno in veselo novo leto!

Velja tudi za nas

Katoliško časopisje, ki nima za seboj bankirjev in drugih visokih podpornikov, je popolnoma odvisno od dobre volje naročnikov. Vsled krize, kakor je še ni videl svet, trpi tudi katoliško časopisje, kar opažajo celo v bogati Švici. Ženevski župnik Carrier prireja misijonska predavanja, da z iskreno besedo dviga zanimanje za katoliški tisk. Edino sredstvo — poudarja g. Carrier na vseh sestankih — da dvignemo katoliško časopisje na isto višino, na kateri je brezversko in brezbarvno, je v tem, da se vsi katoličani nroče na katoliški časopis in pripravijo s tem katoliškemu časopisju trdno gospodarsko podlago. Švicarski katoličani izdajo na leto dva milijona zlatih frankov (okoli 30 milijonov dinarjev) za brezbarvno in nasprotno časopisje. Ta vsota bi zadostovala za izdajo najmodernejšega in največjega katoliškega dnevnika. Povsod po svetu se opaža, da je največja rana mnogih katoličanov njih nezavednost in bojazljivost. Navadno se prebude in zavedo svoje dolžnosti šele tedaj, ko je že prepozno. Katoliški Slovenci, premislimo v teh dneh, ali niso tehtne besede švicarskega župnika napisane tudi na naš naslov!

„Krvoses“

Karel Marx, nekak Mohamed socialistov vseh branž je s to besedo označil kapital. V taki zvezi, kot rabi Marx to besedo, je odločno napačna, toda v obliki, v kakršni nastopa kapitalizem dandanes, je nedvomno to edino primerna označba zanj. Tudi pri nas!

Res je sicer, da Slovenci kapitala in kapitalistov nimamo. Teško, če je pol ducata Slovencev, ki bi jih mogli res pristiževati h kapitalistom, pač se je pa vselilo zadnja leta k nam precej tujih kapitalistov, ki so pokupili večino naše industrije in sesajo danes kri vsega našega naroda, o čemer smo že parkrat govorili tudi v »Domoljubu«.

Kljub temu pa, da smo skoraj brez kapitalistov, imamo pa danes tudi pri nas v Sloveniji do prav zelo, zelo visoke mere uvedeno kapitalistično gospodarstvo in to je danes nedvomno ena največjih nesreč, ki leži na našem narodu in mu pije kri.

Kaj je bistvo kapitalističnega gospodarstva? To da vlada denar in samo denar. Denar je zaslužnik človeka in njegovo delo z edinim ciljem, da vleče čim največji profit ne glede na sredstva in ne glede na splošno blaginjo. Na zunaj se to vidi med drugim najbolj pri obrestih. Visoke, čim najvišje obresti, potem pa če vse izkrvavi pod jarmom teh obrestih.

Le pogledimo: Pisali smo že na tem mestu, da smo si tudi Slovenci ustvarili po vojni precej lastne industrije, a ker nimamo kapitalistov, je bila zgrajena vsa ta industrija — na kredit in to na bančni kredit. Ta je bil pa tedaj po 20%, da celo po 25% in časih še več. Če bi torej mogla ta industrija živeti, bi morala delati vsaj s 40% kosmatim dobičkom. Ker jo je v takih okoliščinah seveda lahko tepla tuja konkurenca, je velik del te industrije izkrvavel in prišel je tujec, jo za mal denar pokupil in danes dela seveda krasne dobičke na račun našega delavca, ki mu mora zastoj garati in našega kmeta, ki mora od nje drago kupovati industrijske izdelke.

Pa bo kdo dejal: saj to se ne tiče direktno tudi kmeta. Pa še kako! Ker so banke dajale denar po 20%, so plačevali tudi vlagateljem lahko visoke obresti. Mi vsi smo pa že taki, da bomo za par grošev pozabili na vse in drveli za njimi. Kmetica bo raje nesla 50 km in še dlje jajca, da jih proda po 1 Din, kot pa da bi jih dala doma po 75 par. Vsi, ki živimo n. pr. v okolju kakih 20 km od naših mest, vemo prav dobro, da se na ljubljanskem trgu kupi pogosto marsikaj ceneje kot v domači vasi ne glede na to, da je treba plačati mitnico in da pot tudi ni zastoj. Tako je bilo tudi z vlogami. Če niso hotele naše zadružne hranilnice po vaseh izgubiti prav vseh vlagateljev, so morale tudi one dvigati obresti in če so tako morale same plačevati visoke obresti svojim vlagateljem, so morale zaračunati še višje svojih dolžnikov. Vsi se še prav dobro spominjamo, kako je bila pred kakimi 8 leti ustanovljena v Ljubljani goljufiva hranilnica, ki je ponujala pol odstotka več kot druge in kako so ravno naše preproste ženske, ki so hranile vse življenje od dinarčka do dinarčka dvigale svoje prihranke v poštenih starih domačih zadrugah in jih nosile v to, kjer so prišle kmalu ob zadajo paro.

Naše zadruge so spriče take neverjetne zaslepljenosti in kratkovidnosti nas vseh torej morale iti za zgledom bank in oduških hranilnic, če niso hotele, da propade vse že

tedaj. Ljudje bi namreč začeli denar dvigati, hranilnice bi ga morale iztirjati od svojih dolžnikov in na tisoče naših domov bi bilo šlo že tedaj na boben.

Kljub temu pa posledice niso mogle ostati. Pred vojno, ko je vladalo vseobče blagostanje, je lahko dobil vsak kredit po 6% in še ceneje. In danes? Lahko trdimo, da je najcenejši kredit z vsemi pristojbinami skoro po 9%, a koliko kmetiških dolžnikov mora plačevati tudi po 10% in še več. In še za to višino so se morale boriti naše rajfajzovke najhujše borbe, a če bi teh ne imeli, bi plačeval tudi naš kmet po 15, 20 in še več odstotkov.

Toda če hoče plačevati kmet za svoj kredit samo 8%, tedaj bi moral kmetovati vsaj s kakimi 12% dobička, da bi te obresti zmogel. Sedaj se naj pa vsak kmet vpraša, če mu nosi danes njegova zemlja 12%. Niti ene četrte tega ne.

Okroglo eno milijado dinarjev so znašali dolgovi našega kmeta že pred tremi leti, danes mirno lahko trdimo, da znašajo vsaj 1100 milijonov dinarjev. Če računamo samo po 8%, zneso to okroglo 90 milijonov letnih obresti. Odkod naj jih pri današnjih davkih in razvrednotenju živine, lesa in vseh pridelkov vzame? Niti govora ni o tem, da bi jih zmogel.

Dne 15. novembra je minil prvi rok, do katerega bi morali naše kmetje plačati dolgove po načrtu, ki ga je izdala vlada lanske jesen. Za Slovenijo ne vemo še, kak je bil uspeh, toda od drugod se čuje, da je moglo izpolniti svoje obveze komaj kakih 60% dolžnikov. Prepričani smo pa, da te še med temi

„Katoliška cerkev je nepremagljiva“

»Osservatore Romano« objavlja v daljših posnetkih misli Mussolinija o odnošajih med Cerkvijo in državo, ki jih je priobčil za božič v pariškem »Figaro«.

Mussolini svari v tem članku z nenavadno resnimi besedami državnikove, naj se nikar ne spuščajo v kakšne proticerkvene boje, ki so še vedno, »kot to dokazuje zgodovina od Dioklecijana pa do Bismarcka, končali s porazom kulturnobojne države in tako tudi končati morali. Kajti boj proti Cerkvi je boj proti nečemu, česar ne moreš nikoli zgrabiti, česar se nikoli ne moreš dotakniti, je odprt boj proti duhu tam, kjer je duh najgloblji in najnotranjši. Za vse čase je že dokazano, da niti najbolj ostro orožje, ki ga je mogla katerna država uporabljati v boju proti Cerkvi, ni bilo sposobno prizrediti Cerkvi smrtnih ran. Katoliška Cerkev prihaja tudi iz najtežjih bojev vedno nepoškodovana.«

»Države lahko zmagaajo nad državami, lahko tudi svoje zmage izkoristijo, odjemljejo drugim državam ozemlja, zahtevajo od njih vojne odškodnine, jim lahko tudi vasiljo svoje lastne politične in gospodarske režime. Če je pa nasprotnik vere, potem odpade v tem boju vsak tak odločen cilj. Samo pasivni odpor duhovništva in vernikov zadostuje, da odbije še tako ljute napade države.«

Mussolini opozarja še enkrat na poraz, ki sta ga doživela Napoleon in Bismarck, ter pravi: »Bodesta misel, da bi hotel ustvariti neke vrste državno vero, ali da bi vero predil državi, nikdar ni prestopila praga mojih možganov. Država nima dolžnosti, da preizku-

60% premnogo takih, ki so si izposodili denar kje drugje, da so mogli izpolniti obveze in jih ne zadenejo trde posledice. Pri nas bo položaj prilično isti ali pa morda še slabši.«

Kaj nam vse to pove? Da kmet krakajo in malo ne more dalje, da je izčrpan do kraja. In prav znaten del zasluge pri tem oplajenju kmeta ima ravno nenasitni krvoses — kapital. Če nečemo, da se najštevilnejši in najbolj zdrav del našega prebivalstva gospodarsko zruši, nikakor ni mogoče odlašati niti trenutno več z res izdatno pomočjo.

Vsak šolar danes lahko izračuna, koliko nese zemlja in bremena, to je davke ter obresti od dolgov je brezpogojno treba spraviti v sklad z gospodarsko močjo našega kmeta. Ako iztrži kmet za vse kar tekem leta proda, 5000 dinarjev, ne more plačati davkov in obresti od dolga 8000 dinarjev, zraven pa še živeti ter kriti druge neobhodno potrebne izdatke, kakor za zavarovalnico, obnovno orodje itd. To je menda jasno kot beli dan.

Pomagati pa more tu samo država in sicer vlada ter poslanci. Treba je z zakonom urediti vprašanje obresti in sicer v taki višini, kot bi jih kmet res zmogel. Vse dosedanje tozadevne odredbe so bile za naše kraje prav brez vsake najmanjše vrednosti in niso niti za las olajšale položaja. Drugo so davki. Izdelan je proračun za prihodnje leto, bivši gosp. finančni minister je podal o njem tudi izjavo, toda na zmanjšanju davkov očitvidno ne misli nihče. Tu je v prvi vrsti stvar poslancev, da izvrše sedaj svojo dolžnost. Sklepanje proračuna je namreč najvažnejša pravica poslancev in v današnjih okoliščinah njih glavna dolžnost, da spravi davčne dajatve kmeta v sklad z njegovo gospodarsko močjo, ki je na tleh. E.

ša nove evangelije in nove verske dogme, da podira stare pojme o Bogu in jih nadomešča z novimi, ki jih baje diktirajo ozirni krvi, ple mena ali zahtevajo megleni pojmi o nordijskem človeku.«

Mussolini razpravlja nato načela, ki jih je fašistična država uveljavila pri ureditvi odnošajev med Cerkvijo in državo. Mussolini pravi da je izbral med dvema načeloma, to je med nevedno brezbriznostjo po ameriškem zgledu in med miroljubnim sporazumom, ter se odločil za poslednje. Dosegel je dejanske uspele Započelo se je prisrčno sodelovanje med obema oblastima, ki imata vendar skupne cilje.

Zanimivo je, kako Mussolini pri vsem svojem poudarjanju avtoritete fašistične države vendar Cerkvi priznava neomejeno avtoriteto v njej lastnem področju. »Lahko se pripeti, da obe oblasti trčita druga ob drugo. V tem primeru je sodelovanje zaželjeno, izvedljivo in prinaša velike koristi.« Toda država, ki se hoče obvarovati pred vsakimi duhovnimi cepitvami svojih državljanov, se ne sme vtikati in vmešavati v čiste verske vprašanja. Pogled pe svetu je Mussoliniju dal mnogo novih dokazov, da ima država sicer prav, da poudarja svoje avtoriteto tam, kjer je njeno področje, a da se mora skrbno ogibati vprašanj, ki ležijo izven njenega področja in o njih nima in nobenega pojma imeti ne more. Vse one države, ki te resnice niso razumele, so še našle priliko, da so svojo zmoto uvidele in jo tudi s kecom priznale.

V vsako hišo Domoljubal

RAZGLED PO SVETU

Papež za mir

Dne 24. decembra 1934 je imel sv. oče Pij XI. v navzočnosti kardinalov božični nagovor, v katerem je izjavil med drugim sledeče: »Nikoli kakor v tem času, ko se je toliko govorilo o vojni nevarnosti, ni bil upravičen božični spev: Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje! Nekateri ponavljajo namesto tega stari izrek: Če hočeš mir, se pripravljaj na vojno, ker vidijo v takih pripravah in oborožitvi

jamstvo miru. Mi bi želeli, da bi te priprave v resnici služile miru, zakaj nasprotno bi bilo preveč strašno. Toda, če bi kdo, sledeč norosti samoumora ali umora, v resnici želel vojne, moramo moliti s prerokom: Bog, kaznuj narode, ki hočejo vojno! Mi pa molimo za mir, ga blagoslovljamo in ga hočemo ter ponavljamo sveto besedo: Mir, mir, mir!«

Tako govori katoliški minister

V južnoameriški državi Peru je bil nedavno proglašen zakon o razporoki in o možnosti nove civilne poroke. Ob tej priliki je podal na svoj položaj ostavko minister pravde la Riva. Svoj odstop utemeljuje med drugim tudi tako-le:

Ta zakon pomeni rušenje družine, ki je življenjska celica našega naroda. Nikdo ne more predvidevati strašnih posledic tega odloka. Ta način družabnega nereda najgloblej zaveda moje versko, socialno in politično prepričanje. Ta zakon nosi v sebi nevarne tvore preziranja zakona in veljave obče: daje svobodno roko vsem ljudskim strastem. Ne morem in ne smem, da kot minister proglašim in izvedem

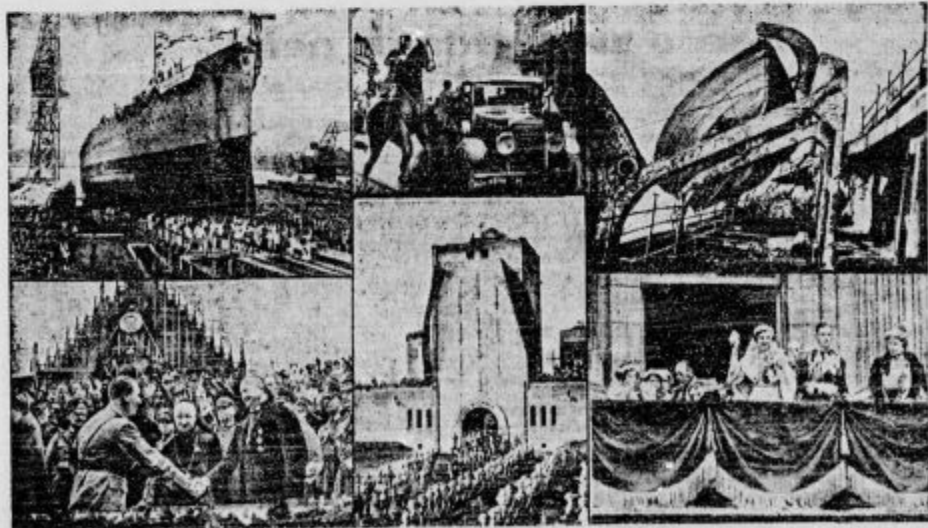
zakone, ki jih oboja moj razum in moja vera. Zdi se mi, da pri nas poslopolamo tako, da od kulturnih narodov uvajamo samo zlo. Ko se zdrav nacionalizem danes na vsem svetu trudi, da vzpostavi npravstvene temelje javnega življenja in da na vsak način štiti družino kot najboljši branik domovine, pa pri nas (v Peruru) neodgovorne levčarske stranke brez premisleka delajo na tem, da čimprej uvedejo vse grozote boljševizma. Ko se poslavljam od ministrskega mesta, da moja dejanja ne pridejo v spor z mojimi besedami, občutim to veliko zadovoljivo, da sem svoje obljube držal.

Zares zlate besede vestnega katoliškega ministra!

Izgledi ljudskega glasovanja v Posoarju

Anglija, Italija, Holandska in Švedska so poslale svoje čete v višini 5000 mož v Posaarje, da vzdržujejo red in mir pred in med glasovanjem. Poleg popolne varnosti je zajamčena tudi svoboda in tajnost glasovanja. Volivcev po glasovanju nikdo ne bo smel preganjati. Kdor bo skušal vplivati na glasujoče s silo, grožnjo, goljufijo ali podkupovanjem, bo kaznovan do treh let ječe. — Za glasovalni izid se bje v notranjosti dežele ljuta borba potom zborovanj

in druge propagande. Vodja hitlerjanske nemške fronte Pirro je na nekem zborovanju ocenil položaj v Posaarju takole: 40% prebivalstva, ki bo glasovalo, je za takojšnjo združitve z Nemčijo, 20% je za kasnejšo priključitev k Nemčiji (brez Hitlerja), 40% je neodločenih. Slednji bodo odločili izid. — Če bodo v Posaarju hitlerjevci propadli, bodo v prvi vrsti radi svoje protikatoliške politike.

Kaj se je zgodilo leta 1934. Zgoraj na sredi vidimo prizor ob usodnem napadu na viteškega kralja Aleksandra I., pri čemer je bil ubit tudi francoski zun. minister Barthou. — Na desni parnik »Norro Castle«, ki ga je uničil požar ob obali Severne Amerike in je našlo pri tem smrt ogromno človeških žrtev. — Na levi spuščajo v morje (v Wilhelmshavenu) novo nemško križarko »Admiral grof Spee«. — Spodaj na sredi pogreb predsed. Nemčije - Hindenburga v Tannenbergu. — Desno poroka angleškega princa Georga z grško princezino Marino. — Levo: Adolf Hitler v Nürnbergu.

ASPIRIN
ASPIRIN
A
A
A
A
A
A
ASPIRIN

Jamstvo za pristnost Aspirin tablete proti BAYER-jev križi!

ASPIRIN
proti vsem bolečinam in boleznim, ki izhajajo iz prehlada.

Oglas je reg. pod št. Bz 22962 od 19. XI. 1934

ITALIJA

s To in ono. V ponedeljek, 17. decembra je policija z velikim aparatom pridvela na mirenski grad. Doma sta bila od mašnikov samo Skvarča in Mlakar. Drugi trije: Zdravlič, Martelanc in Klančnik so bili na misijonu v Drežnici (ne v Idriji, kakor so pomotoma pravile prve vesti). Policija je hišo preiskala. V zaklenjene sobe odsotnih so vdrli s pomočjo ključavničarja. Odnegli so razne spise. S seboj so vzeli Mlakarja. Zdravlič, obveščen o dogodku, je hitel iz Drežnice domu. 18. dec. je šla policija po misijonarje v Drežnico. Dobila je tam Klančnika in Martelanca ter ju odpeljala s seboj v Gorico. V sredo so šli zolet na Grad po Zdravliča ter ga odpeljali. Zdravlič in Martelanc sta italijanska državljana, prvi rojen v ben. Sloveniji, drugi v Barokovljah. Mlakar je rojen na Krasu, a je jugoslovanski državljan. Klančnik Mihael je Stajerc. Prosil je za italijansko državljanstvo, a kolikor znano, ga ni dobil. Lazaristovski superior iz Vidma se je pripeljal v Gorico poizvedovat, a ni smel govoriti z aretiranci. Kaj je zdaj z njimi, še ni znano. — Na Proseku so 24. dec. na božično vigilijo aretirali upokojevo učiteljico gospo Kristino Nabergojevo. Svoječasno je župniku pomagala pri pouku verstva, pozneje se je omejevala na to, da je v cerkvi pazila na otroke. Tudi se je prizadevala za razširjevanje verskih tiskovin. Kam so jo odpeljali, ni gotovo.

AVSTRIJA

s Povdarjamo vnovič: naj besedam slede dejanja! O priliki svojega potovanja po Korškem je podkancler Starhemberg govoril med drugim v Velikovcu, kjer je dejal tudi tole: »Obmejno nemštvo stoji in pade z Av-

BANKA BARUCH

15 Rue Lafayette, Paris

Odpremilja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: BELGIJA: No 3064-64 Bruxelles. FRANCIJA: No 1117-94 Paris. HOLANDIJA: No 1458-66 Ned. Dienst. LUKSEMBURG: No 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznica

strijo. Samo avstrijska zavest zamore to de-
želo braniti in obraniti. S tem pa nikakor ne
napovemo boja jezikov: nam manjšinam. Če za-
stopamo svoje nezveste, ne napovedujemo
boja ne slovanskemu sosedu in tudi ne slo-
vanskim rojakom, ki živijo v naši državi. S
ponosom hočemo Avstriji zasledovati cilj, da
bo manjšinska zaščita v naši državi vzorna in
se ne bo čutila nobena manjšina zapostav-
ljena.

NEMČIJA

s Poseben vlak, s katerim se je peljal
Hitler iz Bremena v Berlin, je zavožil v avto-
bus, v katerem je bilo 20 potnikov. 14 jih je
bilo na mesta mrtvih, eden pa je kmalu po
nesreči podlegel ranam. Nesreča je zakrivil
šofer avtobusa, ki je v megli spregledal, da so
zatvornice zaprte.

AMERIKA

s Razno. V Clevelandu so umrli: 36 letna
Marija Sabljak, 25 letna Jeni Zakrajšek in
31 letni Karel Pravidč. — V Ridgewood je
preminila 60 letna Apotinja Vavpotič iz
Domžal. — V Broughton Pa je bil ubit od av-
tomobila 42 letni Frank Frelah iz Leskovec
nad Škofjo Loko. — V Pittsburghu Pa je od-
šel v večnost 71 letni Lovrenc Nagode z Vr-
hanke. — V Buenos Airesu v Argentini je za-
pustil sobno dolino 46 letni Prane Fili iz Tol-
mina na Goriškem. — V Mc Beth W. Va si je
sam vzel življenje Frank Košmerl iz Loškega
potoka. — V Forest City Pa se je smrtno po-
nesrečil 40 letni Anton Kos iz Pevšenka pri
Litiji. — V Coverdale Pa se je v premogovni-
ku smrtno ponesrečil Filip Nuncijs. — V Ely
Minnesota je bil pri zadnjih volitvah izvoljen
za okrajnega komisarja Jožef Verant. — V
Saginaw Mich. so pokopali 67 letno Marijo
Eržen, roj. Čarman. — V Forest City Pa so
džali v grob 60 letno Terezijo Volk iz Št. Vida
na Dolenjskem. — V Pueblo Colo je umrla
68 letna rojakinja Prusen. — V Conemaugh je
preminila 57 letna Marija Kapler iz Bojanje
vasi v Beli krajini. — V Roundup, Montana
je izdihnila 39 letna Neža Komac iz Kota pri
Ribnici. — V New Jerku je zapel mrtvaški
zvon 60 letni Mariji Kočar, doma iz domžal-
ske okolice. — V Milwaukee je odšla po več-
no plačilo Franciška Janžovnik iz fare Šmibel
pri Šostanju. — V Milwaukee so upepelili
truplo Cecilije Lenko iz Ljubnega v Savin-
jski dolini.

DROBNE NOVICE

Najnovejša brzostrelna puška odda 1100
strelov na minuto.

Na 950 jezikov je prestavljeno sveto pi-
smo.

Predsedniki francoskih občin zahtevajo
tudi za žene aktivno volilno pravico.

Po novi ustavi postane Indija zvezna dr-
žava (dominijon).

Rusija potrebuje denarja in bodo morali
državljanji še opustiti pasove, je izjavil prv-
vak Kainin.

Sovjeti so vrnil Romuniji dragocenosti
in slatnine, poslani v Moskva med vojno.

Števil brezposelnih na svetu se je zní-
žalo v enem letu od 90 na 22 milijonov.

Proalkoholni zakon je odpravil po de-
setih letih trajajo islandski parlament.

35 milijonov je bilo v začetku leta 1934.
vseh telefonskih naročnikov na svetu.

POAPNENJE ŽIL in stvarnost onemoglost ima svoj vrok v po-
manski vsem krojenju krvi. Veliki tuga je
dolžnost čistiti prebavne organe tako, kakor moramo čistiti vsak stroj, če hočemo,
da redno deluje.

In če nastopijo motnje, kakor pomanjkanje teka, nerazpoloženje, zgaga, motnje v
jetrih vranici in ledvicah zaprte — potem dobro prečistite telo s priznano na-
ravim PLANINKA-čajem BAHOVEC, ki je sestavljen večinoma iz najboljših
planinskih zdravilnih zelišč.

Zahtevajte v lekarnah izrečno PLANINKA-čaj BAHOVEC za Dva 20- paketa, ki vsebuje
samo leđaj pravi PLANINKA čaj, kadar je paket zaprt in plombiran ter nosi nastov:

APOTEKA Mr. BAHOVEC — LJUBLJANA, Kongresni trg 12

Za zimsko pomoč so zbrali v Nemčiji v
dveh mesecih 50 milijonov mark.

1000% obresti so zaslužila nekatera ame-
riška podjetja v svetovni vojni.

Filmske predstave v večjih potniških le-
talih so uvedli na Angliškem.

140 oseb je bilo doslej ustreljenih radi
napada na boljševiškega prvaka Kirova v
Rusiji.

Osební vlak je zadel v brzega v ameriški
državi Ontario; 15 trupel.

Dva osebna vlaka sta trčila v Nemčiji:
10 obitih, 12 hudo in 22 lažje ranjenih.

Za en milijon lir raznih novcev izda pa-
peževa državnica.

55 letnica mašniškega posvečenja papeža
Pija XI. je bila na minuli božični večer.

40 stopinj Celzija pod ničlo je bilo te dni
v severozapadni Ameriki.

Posebne države za črnce s pravicami
zvezne države (dominiona) hoče Anglija usta-
noviti v Srednji Afriki.

Kako razdolžujejo kmeta drugod

Poročajo, da je kmetijsko ministrstvo v
Českoslovaški izdelalo načrt zakona o razdol-
žitvi kmeta. Načrt predvideva prisilno zní-
žanje obrestne mere na 4, oziroma 3% za vse
kmetijske dolgeve. Upniki bodo morali pristati
na odgodev plačil in na amortizacijsko pla-
čevanje dolgov v dobi 20 let. Pa tudi država
bo pomagala kmetu s tem, da mu odpiše polo-
vico dolžnih davkov. Naptam upnikom pre-
zvame država garancijo za kmečke dolgeve.

Še o ministrantih nekaj

Po naših krajih opravljajo ta lep in časten
posel po večini same dečki. V drugih krajih je
pa drugače. Kdor pride v Pariz ter obišče ta-
mošnje cerkve, se lahko uveri na lastne oči, da
tamkaj strežejo duhovniku ob oltarju v obilnem
številu tudi odrasli mladeniči in močje: go-
spodje, delavci, obrtniki, trgovci, nameščenci.
Mistijski škof Spreiter, ki sedaj deluje v de-
želi Culu-Érncev (v Afriki), pripoveduje, da je
videl v Ameriki in v Afriki, kako so visoki
častniki in uradni ministrali pri sv. maši,
ali pa javno molili sv. križev pot. V Berlinu je
bilo svoj čas videti kot ministrante pri sv. maši
može na visokih položajih: dr. Clausenerja, vo-
diteja berlinskih katoličanov, ki so ga lanske-
ga 30. junija ubili narodni socialisti; dr. Brü-
nings, prošnjega ministrskega predsednika,
in še druge. Vnet ministrant je tudi znani ki-
tajski bogataš in dobrodelnik Lo-pa-Hong v
Šanghaju, ki je eden največjih bogatašev na
Kitajskem: njegove so poulične železnice in
razni industrijski obrati. Zgradil pa je še to-
liko cerkva, bolnišnice, sirotišnice in drugih do-
brodelnih zavodov, kakor noben Evropejec.

Nankinske čete (kitajske) so zavzele me-
sto Tungfar in popolnoma razbile komu-
nistične čete.

Največje radio-postajo na svetu ima ru-
ska Moskva. 500 kilovatov!

Silni roji kobilic se pojavljajo letos v ju-
žni Afriki.

Veliko komunistično gibanje med voja-
štvom so odkrili v bolgarskem mestu Hlaškov.

Redno letalsko zvezo med Prago in Mo-
skvo otvorijo spomladi leta 1935.

Velike povodnji so bile te dni tudi v Ita-
liji, v okolici Rima.

Česko himno skje doma je moč je ugla-
bil Skroup leta 1834.

Predsednik filmskega združenja je po-
slal kardinal Paceoli pismo proti slabim fil-
mom.

80.000 frankov je stala vsaka sekunda
svetovne vojne.

30.000 jen je podarila Japonska Poljski,
da ustanovi na varšavski univerzi stolico za
japonski jezik.

Tudi na Poljskem so listi prinesli poro-
čila o akciji vlade za razdolžitve kmetijstva.
Načrt razdolžitve bo uzakonjen z ukazom pre-
sednika republike. Glavnična terjatev ostane
v načelu nezmanjšana. Bistvo razdolžitve je v
tem, da se pretvorijo zasebni dolгови v dolgo-
ročne kredite. Ti dolgoročni krediti pa se zo-
pet pretvorijo v 4,5% obveznice, katere mora
upnik po nominalu sprejeti za odplačilo dolga.
Te obveznice se potem amortizirajo v dobi

Kolikorkrat more iti k sv. maši (ne samo, ka-
kor umevno, ob nedeljah in praznikih, marveč
tudi ob delavnih), vedno pri sv. maši mini-
strira ter prejme sv. obhajilo. Tako je na pr-
hni na dan 8. junija ministrant pri treh sve-
tih mašah zaporedoma, nato pa še pri novi sv.
maši jezuitskega patra Jožefa Marxa, naposed
je šel v svojo bolnišnico, ki jo je zgradil na
čast presv. Sreca Jezusovega, ter se udeležil
procesije. Te so edilni ljudje, ki smatraje
strebno pri najsvetejši daritvi kot najlepše in
najčastnejše delo.

— Pri bliži sivermenenosti barvi ko-
že, utrujenosti oči, slabem apetitu, zmanj-
šani moči za delo, žalostnem razpoloženju,
težkih sanjah, bolečinah v želodcu, pritri-
sku krvi v glavi in strahu pred boleznijo
se svetuje, da se skozi nekaj dni jutraj
na tešče pije časa naravne »Franz-Josef«
grenčice. V zdravniški praksi se uporablja
»Franz-Josef« voh največ radi tega, ker
na ml način odstranja vzroke mnogih bo-
lezenskih pojavov.

KAJ JE NOVEGA

O. Luka Begič — najstrarejši frančiškan na svetu

Oče frančiškan g. Luka Begič se je rodil v Hercegovini dne 21. listopada 1841. Zo leta 1856 je oblekel redovniško suknjo, obhaja torej 85 letnico svojega samostanskega življenja. Njegovi zemeljski vladarji so bili Tahir paša, Ali paša, Rizvanbegovič, Omer paša Latas, Šefir Osman paša in nazadnje zopet neki Omer paša. Njemu je sledil cesar Franc Jožef, Karol IV., Peter Veliki Osvoboditelj, kralj Aleksander I. Zedinitelj in sedaj kralj Peter II. Pokojni kralj Aleksander je odlikoval zasluž-

nega redovnika z redom sv. Save II. vrsto. Oče Luka mnogo moli in premišljuje ter vzlic visoki starosti pri molitvi še vedno kleči. Do lanskega leta je še daroval sveto mašo. Bil je dolgo let učitelj frančiškanskega naračanja in je vzgojil najmanj en frančiškanski rod v Hercegovini.

Tudi mi želimo, da čestiti starček o. Luka Begič ostane čvrst in zdrav in da mu da Bog v Humcu doživeti vsaj celo stoletje, do katerega mu že mnogo ne manjka.

Dober učitelj z nepravim spričevolom

Med kmeti v Lazacu v Srbiji vlada te dni precejšnje razburjenje. Njihovega učitelja, doma iz Osjeka, so zaprli, ker je oblast dognala, da ima ponarejeno maturitetno izpričevalo. Učitelj je bil leta 1923 v nekem zavodu v Kragujevcu in se je zaljubil v neko tamošnjo učiteljico. Sklenil je, da postane tudi sam učitelj. Vpisal se je v šolo, ni pa mogel dobiti potrebnega spričevala, zato ga je ponaredil. Končno se je z izvoljenko poročil. Zaprošil je za učiteljsko mesto in ga je leta 1930 dobil v

Lazacu, kjer je bila nastavljena tudi njegova žena. Kot učitelj je deloval v svojem službenem kraju izvrstno. Dosegel je novo šolsko splotje v Lazacu kakor tudi v sosednjem Premeu. Sploh je bil pri kmetih tako priljubljen, da so naravnost noreli zanj. Zdaj je prišla vsa zadeva na dan in učitelj je moral v zapor. Toda glej, ne mine dan, da bi se kmetijski odposlanci ne javili pri sodišču s prošnjo, naj učitelja osvobodijo. Izjavljajo, da ga hočejo plačati iz svojih sredstev, samo da ga dobe nazaj.

OSEBNE VESTI

d 85 let je doživela mama g. kanonika Ivana Szlepeza v Murski Soboti. Bog jo živi še mnogo let!

d 80 letnik je postal Anton Goršič od Sv. Jurja pod Kumom: Živijo!

d 80 leto je dopolnil dne 23. decembra najstarejši ljubljanski gasilec g. Ivan Perme. Na mnoga leta!

d 80 let je dopolnil g. Ivan Lokar, upokojeni nadučitelj v Ljubljani.

d 70 letnico rojstva je obhajala 27. decembra ga. Ivana Taučar, restavraterka na Jenščicah. Živela!

d Šest križev ima že na plečah g. Pavel Lavrenčič, doma iz znane ugledne rodbine iz Vrhpolja pri Vipavi, sedaj delovodja občine Predosije pri Kranju. Bog ga ohrani še mnogo let!

d »Abrahama« je zagledal 23. decembra dekan leskoveške dekanije g. Josip Anžič, župnik v Skočjanu pri Mokronogu. Naj g. jubilarja spremlja obilni božji blagoslov pri vsem požrtvovalnem delu tudi v bodoče!

d Proforski izpit iz umenostne skupine je napravila z odličnim uspehom v vseh predmetih uršulnica dr. Pija Garantini. Iskreno čestitamo!

DOMAČE NOVICE

d 14 let je minulo dne 14. decembra 1934, odkar je umrl v Zagrebu slavni škof dr. Anton Mahnič. Slava njegovemu spomnu!

d Katoliško cerkev je vzel te dni na piko belgrajski časopis »Politikac«. V članku »V Pragi je prirejena razstava praznovanje« — prštevja k praznovanju molitve k svetnikom v težkih življenjskih prilikah. V članku »Red

imajo kandidatice — razvija komunistične nazore o krščanskem zakonu. V nekem drugem članku se obrega ob državo, ker pričinja besedilo ustave z Bogom. S »Politikac« ne bomo o vsem razpravljali, priločujemo le radi znanja in ravnanja.

d Novo vlado je sestavil zunanji minister g. Jevtič Bogoljub. Za ministra vojske in mornarice je izbran armijski general g. Zivković Peter. Tudi drugi ministri so večinoma novi moške. Slovenec dr. Marušič Drago je postal minister za socialno politiko. V Ljubljani ga začasno nadomestuje podban dr. Pirkmajer. — Še dve tri o nekaterih novih ministrih. Notranji minister Velja Popovič je bil v mladih letih osebni tajnik rajnega Pašiča. Minister za šume in rude dr. Popovič in minister za telesno vzgojo dr. Ljudevit Auer sta bila pristaša bivše Pribečevičeve stranke. Prometni minister Dimitrij Vujič je bil član bivše zemljoradniške stranke.

VINA dolenska, štajerska in sploh vseh vrst, kužite pri **CENTRALNI VINARNI** v Ljubljani

d 200 kubičnih metrov drv in 37.000 Din v gotovini je razdelila za praznike med 846 katoliških družin v prestolnici belgrajske mestne občine.

d Olajšava pri davku na poslovni promet. Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal navodila vsem davčnim upravam glede olajšave plačevanja davka na poslovni promet. Dovoljeno je plačevanje v obrokih do najkasneje 1. aprila 1935; toda v istem času mora davkoplačevalec plačati davek za prvo četrtletje leta 1935. Finančna ravnateljstva so prejela nalog, naj reklamacijski odbori izvršijo svoje delo glede pritožb najkasneje v treh mesecih. Te pritožbe se nanašajo na najmanjšo

osnovo. Obenem so finančne uprave prejele nalog, naj pazijo na pravilno izvršitev naredbe o davčnih olajšavah.

d Kdo je videl meteor? Dne 8. decembra 1934 ob 18.25 srednjeevropskega časa se je pojavil v smeri Linz (Avstrija) preko obmejnih krajev Jugoslavije in Italije izredno svetel padec meteorja. Zvezdarni dunajske univerze je bilo poslanih nad sto prijav od ljudi, ki so opazili ta pojav, vendar po teh ne more ugotoviti kraja, kamor naj bi meteor padel. Uprava zavoda za meteorologijo in geodinamiko v Ljubljani prosi vsakogar, ki je opazil ta pojav, da to prijavi na gornji naslov. Označiti je treba po možnosti točno smer, od kod in kam je letel, kakor tudi opis svetlobne barve letčega meteorja.

d 32 trgovskih in obrtnih prostorov, med njimi samo dva gostilniška, je bilo zaprtih zadnje mesece v Ljubljani in najbližji okolici. d Znižana je cena režijskih voznih listkov od 20 na 10 odstotkov, kakor je to bilo prej.

d Ljubljanska mestna občina je za Božič razdelila daril in podpor v vrednosti nad 150 tisoč dinarjev. Okoli 100.000 Din iz tega zneska je šlo iz mestnih proračunskih sredstev, okoli 50.000 Din pa so dali plemeniti darovalci.

d »Prišel sem, da mi vtaknete čreva nazaj.« Na sveti večer so zdravniki banovinske bolnišnice v Banja Luki doživel razburljiv dogodek. Popokne se je zglasil v ambulani neki kmet, ki je prišel tja brez vsake pomoči peš. Prod seboj je držal okrvavaljeno posodo. Ko je stopil v zdravniško sobo, je dejal: »Jaz sem Radivoje Popović iz Ivanjske. Moj sosed Vaskrsije Karalič mi je dopoldne v prepiru razparal trebuh z nožem, tako da so mi čreva ušla ven. On je pobegnil, jaz pa sem čreva pobral in jih zmetal v to posodo. Prišel sem, da mi vtaknete čreva nazaj in zašijete trebuh.« Zdravniki in strojno osebje so na svoje veliko začudenje res opazili v posodi čreva, ki so bila povsem nepoškodovana. Takoj so mu priskočili na pomoč in morda bi ranjenec ostal še pri življenju, da mu ni izteklo toliko krvi. Če bi Popoviču bila nudena pomoč takoj na licu mesta, bi ostal pri življenju, zakaj čreva so bila povsem nedotaknjena.

d 3 milijone in 76 tisoč dinarjev znaša za prihodnje leto proračun Trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani. Ta vsota se bo pokrila z 8 odstotno doklado nasproti dosedanji 10 odstotni. Kdaj bodo pa kmetje delali proračune za svojo kmetско zbornico?

d Po 20 letih se je oglašil iz Rusije Bartol Ivan, roj. 1898 v Travniku. Dne 15. nov. 1914 je odšel na rusko bojišče in ni bilo polnih 20 let nikakega glasu od njega. Sedaj se nahaja v mestu Petropavlovsk na Kamčatki.

d V glavnem je dograjena cesta iz Višnje gore do Police.

d Zanimanje merodajnih krogov za združništvo. Dne 23. decembra se je vršila v Belgradu seja glavnega upravnega in nadzornega odbora Glavne zveze srbskih kmetijskih zadrug. Sejo je otvoril in ji predsedoval predsednik upravnega odbora dr. Dragutin Janković, minister za kmetijstvo. Popoldne ob 5 je prišel na sejo tudi član upravnega odbora te Zadrugne zveze g. Bogoljub Jevtič, predsednik vlade ter zunanji minister ter ostal na seji do tridelet na šest. Predsednik vlade se je pri tej priliki poučil o razmerah na vasi in o stanju kmetijskega združništva. Seja glavnega in nadzornega odbora srbskih kmetijskih zadrug se je drugi dan nadaljevala, nato pa so člani oboh

Veliko holandsko letalo je 20. decembra strmoglavilo na tla v asirski puščavi in se pri padcu vnelo. Vseh 7 potnikov je z letalom vred zgorelo.

odborov odšli vsi na Oplenac, kjer so se poklonili spononu kralja Aleksandra I.

d Nad 2000 tujih državljanov je zaposlenih v Mariboru.

d Iz načrta novega finančnega zakona. Osnova zemljiškega davka je določena na 10 odstotkov čistega katastralnega donosa. — Na ime enkratnega izrednega doprinosu plačajo vsi davčni obvezanci, ki so podvrženi službenemu davku, enodotni doprinos od svojih prejemkov. Izvzeli so staroupokojeanci, umirovljeni pred letom 1923, dalje orožniki, gradinarji, delavci in dinarji ter hišna služinčad. — Prosvetni minister lahko najame pri državni hipotekarni banki za zgradbo vseučiliške knjižnice v Ljubljani posojilo. — Okrajni šolski nadzorniki dobe potrebne nagrade in za potne stroške za nadzorstvo ljudskih šol. Nagrade so odvisne od števila šol in razredov, kakor tudi od večjih ali manjših težav pri potovanju.

d Iznajdbo za razvrstitev kamenja v štiri vrste je iznašel neki domačin v Cerkljah na Gorenjskem.

d Po nekaterih krajih je zmanjkalo soli za ljudsko prehrano, ker marsejske baš sedaj obhajajo »domače praznike«, naj založniki skrbe, da bi soli povsod dovolj v zalogi.

d Nova uredba o odpiranju in zapiranju obratov je preklicana in ostane torej stara še nadalje v veljavi.

d Okrog 3000 madjarskih državljanov, ki niso imeli dovoljenja za bivanje v naši državi, ali ki jim je potekel rok za dovoljenje bivanja, so naše oblasti izgnale na Madjarsko. To je samo ena desetina madjarskih državljanov,

»Ali boš res kupil senučke? Minimal, da jih pri takih čevljih nič ne potrebuješ.«

ki živi v Jugoslaviji in so povečini pri nas v dobrih službah, dočim so naši ljudje brez posla. — Še prej je Madjarska izgnala mnogo naših državljanov, ki so ob izgonu mnogi izgubili vse svoje premoženje.

d Preiskava francoskih oblasti proti marsejskim napadalcem je pri kraju. Vse gradivo bo predloženo okrožnemu sodišču v Aixu en Provence, ki bo odločilo, ali se osumljenci postavijo pod obtožbo. V pritrdilnem primeru bo marsejsko sodišče sestavilo obtožbo. Proti obtožbi imajo prizadeti pravico pritožbe. Če se bodo te pravice poslužili, se bo razprava še za nekaj časa zavlekla. Če se zlikovci ne pritožijo, prične glavna razprava pričetkom marca.

d Postajališče Tezno pred Mariborom otvori 6. januarja 1935 za potniški promet.

d 370.000 Din je poneveril neki Obrenovič v Okrožnem uradu v Čačku.

d Ceno električnega toka v Osijeku znižajo s 1. januarjem 1935 od 10 na 9 Din za kilovatno uro. Še vedno oderušto!

d V drugič so letos dozorela jabolka nekemu kmetu v Hrvat. Nuštru.

d Sladkorna tovarna na državnem posestvu Belje na Branjem vrhu je sredi decembra dovršila letošnje delo. Obrat je trajal 79 dni. Tovarna je predelala 9000 vagonov sladkorne pese in izdelala 900 vagonov kristalnega sladkorja. Kakovost pese je bila letos prvovrstna.

d Zaradi poneverb raznih nameštencev je bila zagrebška občina v zadnjih letih oškodovana za več kot 4 milijone dinarjev.

d Tudi industriji izjavljajo. Dne 20. in 21. decembra so vneli zastopniki industrije iz vse naše države svoje XVIII. zborovanje osrednje zveze industrijskih združenj kraljevine Jugoslavije v Belgradu. Na tem zborovanju je bila sprejeta daljša spomenica, ki jo podajamo v glavnih točkah: Industriji poudarjajo, da sta poljedelska in industrijska proizvodnja vzajemni strani enega in istega gospodarskega vprašanja. Vse dosedanje odredbe za ublažitev gospodarske stiske so bile enostranske ter nepopolne, ker so se nanašale samo na gotove gospodarske panoge ter so bile izdane tako zelo pozno, da niso mogle vplivati na razvoj krize. V bančništvu in v industriji pa so se ustvarile razmere, ki zelo ovirajo življenje industrije. Industrija ne more zaradi plačevanja dolgov kupovati potrebnih strojev ter ne more tekovati ne z inozemstvom niti ne z ono domačo industrijo, ki ni zadolžena ali pa je odvisna od domačega denarnega trga in od do-

močnega kapitala. — Ali res samo iznetje nimajo ničesar povedati?

d Okrog 80.000 pur so letos poslali iz hrvatskega Zagorja v Anglijo. Cena je bila 5 do 6 Din za kilogram. Doma je ostalo še vedno 10.000 pur in puranov.

d Skoraj 300 milijonov neposrednih davkov je plačala Slovenija v letu 1933.

d Pri ishljasu sledi na kozarec naravne »Franz-Josefovec« grenčice, popijte zjutraj na tešče, brez truda izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

d Nekaj davčnih števil. Vseh davčnih občin je bilo v letu 1933. skupno 1089, vseh davčnih zavezancev po davčnih knjigah pa 380.086. Na posamezne vrste davkov je prišlo davčnih zavezancev: 1. za davek na poslovni promet 20.166, 2. za službeni davek 47.890, 3. za zemljarino 337.442, 4. za zgradarino 64.060, 5. za pridobitno 33.734, 6. za družbeni davek 217, 7. za rentitno 16.089. Na trošarini se je pobralo v letu 1933. 23.1 milij. Din, na takсах pa 40.7 milij. Din.

d Vedno manj izseljeniškega denarja. Po podatkih naše Narodne banke so znašale denarne pošiljke naših izseljencev v njih staro domovino: leta 1929. 889 milij. Din, leta 1930. 740 milij. Din, leta 1931. 573 milij. Din, leta 1932. 206 milij. Din., leta 1933. 122 milij. Din.

NESREČE

d Zgorel je kozolec in vse kar je bilo v njem posestniku Ivanu Bulcu na Jurčkovi poti na Barju pri Ljubljani.

d Dan pred božičem je pogorela do tal hiša posestnika Praha v Vrbinški vasi pri Vidmu ob Savi.

d V zagrebški cerkvi sv. Marka je padla v zakristiji žerjavica na drva poleg peči. Drva so se vnela in zašel se je širiti gost dim. Policani gasilci so požar pogasili.

d Neki avto je do smrti povozil 11 letno Elviro Poljančevno iz Tržiča.

d Svinec mu je brizgnil v obraz. Pri Sveti Trojici na Blokah se je ono soboto zvečer igral 12 letni posestnikov sin Slavko Petrič z navidez prazno patrono, v katero je nalil razbeljenega svinca. Patrona pa je imela še nedotaknjeno kapico, ki je eksplodirala, nakar je svinec brizgnil dečku v obraz. Deček je bil prepeljan v ljubljansko bolnišnico in zdravni ki se trudijo, da bi ranjencu vsaj delno rešili vid.

d Usoda policijskega stražnika. Na sveti večer zjutraj je na železniški progi poleg Zemunna pri mostu vršil službo policijski stražnik

Delajo poskuse, da bi v raketi pošiljali pošto čez morje iz Anglije v Francijo

O tišini Kristusovega prihoda

Kako tiho je vendar Kristus prišel na svet! Kakor da noče nikogar prestrašiti. Kakor pride prijatelj k prijatelju v hišo, brez ropota in vsakršne pozornosti, da se komaj zaveš, ko prijatelj že poleg tebe sedi. Kakor nekdo, ki je že vedno tu bil, je prišel Kristus na svet. — Ali kakor pride bogat prijatelj k ubogemu, ki pusti vse, kar bi spominjalo na njegovo bogastvo doma in pride ves preprošč k preprostemu prijatelju. »Našli boste dete, v plenice zavito in v jasli položeno,« tako je bilo v Betlehemu.

Pa ni bilo vedno tako. Pomislimo na Sinaj: bliski švigajo, grom bobni, gora se trese. Strah se polašča množice, ki ob vznjoju gore naroča Mozesu: »Ti govori z Gospodom!« A za sveti božični dan pravi Evangelist, da je imperator Avgust dal povelje, naj pridejo vsi Judje vpisati svoja imena v uradne listine. Marija in Jožef sta potovala kakor preprosta državljana, pokorna cesarskemu ukazu. Noben čudež se ni zgodil na tej poti, noben hrib se ni ponižal, nobena pot zravnila, nobena ovira ni izginila, kakor pri prehodu Izraeleev skozi Rdeče morje. Vso moč in ves sijaj je opustil, ko je v naročju svoje Matere odhajal tja, kamor jo je klicala zapoved človeka, četudi je bil isti, ki je hodil pred svojim ljudstvom kot svetel oblak ali goreči stebel, za zopet isti, ki je s svojo roko zadržal jordanke vode, da je prišla skrinja zaveze na svoje mesto... Ko sta pa prišla v Betlehem, se je dopolnil čas, da je Marija rodila svojega prvorojenca in ga je povila v plenice ter položila v jasli, ker za nju ni bilo prostora v prenočitveni... In če bi ne bil angel oznanil pastirjem, svet ne bi bil ščitil, da je prišel Kristus Gospod. Nepridežnik je prišel, tih in neopažen, kakor da mora tako biti. — Pozneje je rekel ta otrok o sebi, da ne išče časti pri ljudeh. Kdor tega danes ne razume, pač nikoli ne bo razumel. Tako častimo to tišino Kristusovega prihoda bolj kot njegova poznejša javna dela: ozdravljenje bolnikov, obujanje mrtvih. Pred to tišino se v ponižnosti sklonimo, v tej ponižni tišini ga molimo. In ko se bo dopolnil njegov čas, se bo zopet zavil v tišino, v tišino ponižanja in zasramovanja in bo izginil v tišino smrti in groba. Od vseh Kristusovih del se mi zdita največji tišina svete in tišina smrtni noči.

Tišino Kristusovo častimo in ji priznajmo moč nad našo notranjostjo. Ali bi ne bilo lepo, če bi k mnogim bratovščinam, ki jim pripadamo, privzeli prostovoljno še ono prav v

brezmiselna beseda v širokem krogu utone brez posledic, v ozjem krogu pa boli; v ozjem duhu Kristusovem: bratovščino božjega miru in sprave? Če bi ustanovili celice miru, negovali željo po miru v najozjem krogu? Včasih živimo v ozkem krogu teže, kot na v širšem:

Kako je bila tišina Kristusovega prihoda bolj kot njegova poznejša javna dela: ozdravljenje bolnikov, obujanje mrtvih. Pred to tišino se v ponižnosti sklonimo, v tej ponižni tišini ga molimo. In ko se bo dopolnil njegov čas, se bo zopet zavil v tišino, v tišino ponižanja in zasramovanja in bo izginil v tišino smrti in groba. Od vseh Kristusovih del se mi zdita največji tišina svete in tišina smrtni noči.

Imamo pa zdravilo za vse to: tišino Kristusovo. Naučiti se moramo molčati, druge v miru pustiti, sicer ne bo miru. Kristusova tišina in šum sveta nimata nič skupnega. Okoli jaslic so same tihe duše: Marija, Jožef, pastirji in v teh je sveta tišina, nebeški čar. Gospod pa je tudi obljubil: »Kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu, tam som jaz med njimi.« Ali ne bo Kristus Gospod tudi med onimi, ki hočejo miru, sv. miru v sebi in okoli sebe?

Le kapljico te božje tišine nam daj, Kristus Gospod!

(Iz knjige »Od vekomaj do vekomaj«, J. Weiger.)

Gustav Strniša:

Božič pastirice Agate

Agata je bila staričkava ženska, krepka in vsa moška v obraz. Njena pamet je bila zelo omejena in zato je revica ostala večna pastirica, služila je pri kmetu Fendetu, pasla krave in delala.

Fende je imel najhno posestvo, razen Agate ni imel nobenega drugega posla pri hiši.

Pastirica je prenočevala v hlevu poleg kravice Sivke in vodiča Rjavca ter dveh ovac, ki sta bili običajno pri hiši. Živali je imela zelo rada, skrbelo je za nje kakor bi bile njene.

Sicer pa je bila Agata molčeča vse zakrknjena ženska, ki ni skoraj nič govorila.

le smejala se je rada. Njeno glasno hrzajoče hahljanje jo je takoj izdalo, da ni popolnoma pri pameti, saj se je večkrat smejala prav brez pravega vzroka.

Pastirica je bila zelo nesrečna. Starša sta ji zgodaj umrla in vzel jo je k sebi Fende, ki je bil njen stric. Pri njem je živela ves čas od kar je morala zapustiti svojo rojstno hišo.

V vas je prišel neki hlapec iz tujih krajev. Agata je bila takrat še mlajša. Ko je zvedel, da je njen razum precej šibek, je si roto zlorabil in potem zapustil.

Agata je posledaj ostala še bolj mrka, a kadar se je smejala, se ni nehala hahljati.

Kadar se je bližal Božič je postala pasti-

rica kar nekam spremenjena. Tedaj je vsa oživila, prinesla je mah, pogovarjala se je z gospodarjem o jaselcah in postala je otroško srečna.

O Božiču je vedno hotela imeti svoje jaselce.

Gospodar je naredil jaselce v sobi, a Agata v hlevcu. Vsako leto si je kupila kakega lesenega pastirja in ga postavila med njegove papirnate tovariše. In ko so bile jaselce narajene je bila neizmerno vesela, prižgala je lučko in jih je vsa zamaknjena gledala.

Ko se je bližala polnočnica je hitela vsako leto v cerkev in pobožno molila.

Ljudje so se radi iz nje ponorčevali. Maršikdo jo je kaj podražil. Na sveti večer pa je imela mir. Kdor je šel z njo k polnočnici ali jo dohitel, jo je prijazno pozdravil in ona nje ga. Sirota je tedaj čutila, da je vendarle človek in ne samo žival, ki gara in dela ter se vse življenje le trudi.

Ko pa je prišla od polnočnice, se je zaprla v hlev, prižgala pred svoje jaselce lučko, pokleknila in molila vso noč.

Gledale so jo njene živalice, kimale so si, mukale in blejale, kakor bi se čudile. Pastirica se ni menila za nje. Samo molila je in strmela v jaselce, kjer je ležal ves droben in neznaten Rešenik sveta.

In ko je nekaj časa molila, so ji pričele polzeti solze po licih. Razodela je drobnemu Jezusčku svojo bolečino, svoje trpljenje in svoje tegobe, ki jih je prenašala prezrta, zaničevana in bedna.

Videla je, kako se ji je Njegovo obličje nasmehnilo in zagledala je oči ki so sijale mir in odpušcanje. Njena duša je blaženstva vtrepetala, a ustnice so šepetale pobožno molitev.

To je bila edina srečna noč vsakega leta v enoličnem trudapolnem življenju uboge pastirice Agate.

★

Z gospodarjem in gospodinjjo je odhajala od polnočnice. Tako slaba in boleha se jima je videla tisto leto. Oči so se ji mirno smehljale ko so se bližali domači hiši.

»Agata, nočaj bomo spili še skledico vročega lipovca!« je dejala gospodinja, ko je stopila čez prag.

Pasirica se je obotavljala. Med njene živalce se ji je mudilo, kjer so jo čakale lepe prijazne jaselce, saj je letos kupila lesenega izrezljanega Jezusčka, ki leži na slamici kakor živ med svojimi ovčicami in pastirji.

Ker pa jo je gospodinja še enkrat povabila, je vendarle šla v hišo.

Kako lepe jaselce je napravil gospodar! Visoko v kot je postavil mesto Betlehem, po planjavi so hiteli pastirci proti skromnemu lesenemu hlevcu, nad katerim je visela blesteča repatica. Agata je gledala izbočene strehe betlehemskega mesta in sanjala kako mora biti tam lepo. Pila je čaj, a v duhu je hodila po svetih krajih in se srečna zgubila v predmestju pred skromnim hlevcem, kjer je ležal sam Jezus v plenice povit in v jasli položen.

Vsa je bila zamišljena in sama ni vedela, kdaj je popila čaj in odšla v hlev.

Ze je klečala poleg svojih jaselc. Nenadoma se je spomnila na mlado belo ovčico, vzela jo je v naročje, pokleknila z njo pred jaselce in pobožno molila.

Ovca jo je prijazno gledala, kimala s kodrasto glavico kakor bi jo spraševala, kaj vso to pomeni.

Agata je občepela vsa zamaknjena pri svojih jaselcah, ki so bile vedno bolj svetle. Vnel se je namreč otep slame. Ona se je zazrla v bleščavo in tiho šepetala:

»Angel prihaja z božjo glorio!«

Ognjeni zubelj je vetajal više in više.

»Agata odpril«

Gospodar je kričal, predramila ga je svetloba, ko je šel mimo hleva.

Starica ni čula ničesar.

Da, to je božja glorioja, to je skrivnostna bleščava, ki se vliva na zemljo! Angeli prihajajo in pojo, vse nebo je razsvetljeno!

In božje dete se je premaknilo, dvignilo je svoje drobne ročice, ves svet blagoslovila in gleda njo, bedno zaničevano grešnico, si-rotu pastirico, smehlja se in jo vabi, objeti jo hoče!

Svetloba je vedno silnejša, oči ji slepi, da komaj še vidi, solze čuti v njih, naj ji teko, to so pač solze radosti in sreče!

Agata začne navdušena in srečna glasno moliti:

»Češčena si Marija, milosti polna ki si ga v Betlehemu rodila!«

In tedaj čuti, da vse moli z njo, da so se živali spustile na kolena, da čuje petje angelov, da se vse preliva v čudežno svetlobo, ki slepi oči, da vse postaja skrivnostna božična pesem odmevajoča od vse povsod, jo objema in dviga njeno dušo v sveta nebesa!

Gospodarjevi so siloma vdrli v hlev, kjer so našli Agato nezavestno. Pogasili so ogenj a pastirico so prenesli v hišo.

Ni se več zaveda. Le v jaselce v kot je strmela, v njenih očeh je plamtel nežen sijaj, a usta so ji šepetala.

Na sveti dan pa je umrla.

Kjer so na mizi brezverski veri sovražni časopisi, ne moremo pričakovati katoliškega duha, katoliškega ozračja.

Zgode in nezgode slikarja Verbana

Priredila Lea Fatur

(Nadaljevanje.)

»Zlat!« zajčji mojster. »Zlat!« ponovita pomočnica. Brččas je bil zlat nekaj redkega v tej brivnici. Mojster postane ponujen in se klanja globoko: »Govorite! S čem naj vam ustrezem?«

»Rad bi zvedel, če biva tukaj stara ženska, ki je stanovala tu še pred šestimi meseci?« mu reče Rado polglasno.

»Kaj? Stara ženska? Človek bi mislil, da iščete mlado.« Rado pogleda brivca tako mrzlo, da mu zmrzne neumestna šala skoraj na jeziku, in vpraša skrumno po imenu stare ženske. Ko sliši ime Lavica, se zasmeji veselo in udari žensko po rami: »Slišiš, Spela? Gospod hoče vedeti, kje stanuje zajčja mati.« Spela vstane in odgovori namesto brivca: »Jaz stanujem prav tam. Dajte brivcu zlat, — zaslužil ga ni — pa za menoj!«

Rado vrže brivcu zlat in sledi ženski, ki kar steče na stopnice ob koncu velike veže in pokaže majhna vrata ob mostovžu. Obešen potrka. Hripav glas veli: »Le noter!« Vstopita in skoro opemita. Zdaj razumeta, zakaj je imenoval brivca Levica zajčjo mater. Po sobi kar mrgoli zajčjih ušes, ki strizajo na razdrapani postelji, na mizi in stolah, v kotih široke sobe, na ramah in v naročju debele, umazane ženske, ki sedi ob sajastem kotlu na razbitem ognjišču. Po tleh je nastlano listje, ki šumi pod skoki zajcev, iz listja prihaja neznošen smrad. Obešen je vedel, da ima marsikak revež v Parizu svojo podstrešno sobico za zajčji hlev, Burgundčan pa to ni vedel. Zato strmi zavzet v čuden

PODOMOVINI

Pesem, ki jo zna malo ljudi

Blagi, dragi, sladki mir, kje si ti doma? V nebesih: odondod nam ga je Kristus prinesel. Zato so angeli pri Njegovem rojstvu peli: »Mir ljudem!« In ko se je Sin božji s tega sveta zopet k Očetu povrnil, je dejal: »Mir vam zapustim, svoj mir vam dam.« Kako malo ljudi zna to angelsko pesem: Mir ljudem. »Grešniki miru nimajo« — le oni, ki so dobre volje, poštenega srca, ga zavživajo.

Ljube duše Kristusove! Svoje srce prerodimo, s pokoro se spravimo z Bogom in z bližnjim. Jezusu naredimo v svojem srečju jaslice, da bo pri nas prebival. Veselo bomo v ljubelem miru živeli in z angeli peli: Mir ljudem na zemlji! (Iz Slomškove božične pridige.)

† Ivano Molj

(Vogljje pri Kranju.)

Dne 4. decembra, na sv. Barbare dan, smo položili k večnemu počitku dobro in skrbno ženo Ivano Molj, doma iz Vogelj. Bila je krepke postave, toda njena neumorna delavnost in skrb za domačo družino ter za napredek obširnih treh kmetij jo je zadnje čase hudo trla. Pristopila je še bolezni na nogi. Odpeljala se je v bolnišnico, da bi ondi našla v svoji bolezni vsestransko pomoč in zaželjeno zdravje. Pa ljubi Bog je odločil drugače. Dne 2. decembra zjutraj je sledenila za vedno svoj pozemelski tek. Tako je ta svet zapustila zopet ona onih krščanskih gospodinj naše duhovnije, ki nad vse ljubijo v domači hiši delo, molitev in red. Pokojnica je bila marljiva kot čebulica. Bila je tudi pobožna žena. Večkrat je v zimskem času na vse zgodaj k »rožnemu vencu« povabila moža, otroke in posle, potem so pa šli vsak na svoje delo, kakor ga je določal dnevni red. Tudi v dušnih zadevah je

hotela dati svoji družini mikaven zgled. Ob vseh večjih praznikih in raznih drugih prilikah je rada prejemala sv. zakramente. Naj še pristavim, da je pokojna imela tudi do revežev usmiljeno srce in odprte roke. Nobeden ni šel od hiše brez daru. Pogreb pokojne Ivane Molj je bil veličasten. Od blizu in daleč so prihitali njeni sorodniki, prijatelji in znanci, da ji sklažejo še enkrat ljubezen in spoštovanje. Tivski zbor ji je pa zapel pred domačo hišo in na grobu v srce segajoče žalostinke kot zadnji pozdrav, v poslovlilo na veke. Blaga žena in mati Ivana, počivaj v miru!

Iz zagrebške torbe.

(Zagreb.)

Božične praznike smo prav lepo preživeli. Pri sv. Roku smo imeli slovesno polnočnico, h kateri je prišlo ljudi za dve, tri cerkve. Vse je poteklo v najlepšem miru. Enako je bilo tudi druge praznične dneve. Najbolj pa smo bili veseli, ko nam je g. Jože povedal, da nam je neka zagrebška Slovenka po posredovanju g. J. Hladnika darovala mašni plašč in kelih, ki se je te dni že rabil pri sv. maši. Oboje je silno lepo in je stalo nad 3000 Din. Dobrotnici naj Bog povrne, njo pa naj še kdo posnema! — V nedeljo, 6. januarja popoldne ob 14 h od Jeronimske dvorani lepa božična igra »Trije kralji«. Kakor so bili vsi zadovoljni z »Rečkom Andrejčkom«, bodo gotovo tudi s »Tremi kralji«. Zato pridite na prvo predstavo v novem letu 1935!

Iz doljenjkih Benetk.

(Kostanjevica.)

Ze tri leta je oblast pozivala nekega Brdika, da nastopi 5-mesečni zapor, ki ga je dobil od sodišča v Novem mestu. 17-krat že so ga orožniki iskali, našli so ga šele 18-tič, na Sv. večer, ko je tudi on malo domov pogledal. Dva orožnika sta prišla iz Kostanjevice. Pozvala sta ga, naj se da zvezati, on se je pa zagnal v nju, pričela se je bitka na življenje in smrt. Orožniški vodja Gregorinčič in kaplar Stilec sta bila v kritičnem položaju in morala je teči kri. Brdika ni iztreznilo niti to, da jo je dvakrat dobil z bajonetom v stegno, niti udarci po glavi.

prizor. Zajčja mati meša z umazano kubilnico v črni ponvi, pošklji izpod gostih obrvi na moža in zahrlope: »No, gospoda!« Rado si naredi pot med zajci in listjem in pomoli starki dva zlata: »Nekaj bi rad zvedel od vas, če mi zadovoljivo odgovorite, dobite še več.« Zajčja mati lakomno pograbila denar in ga vtakne v žep, ki štrli iz kikle, vstane naglo in kriči: »O moj dragi mali! To je druva pika! Pojdva v skladišče! Ne ugajava nam zajčji duh! Zajci so moji prijateljski. V skladišču jih pa ne pustim; razbojniki bi kmalu vse razgrizli.«

Rado pomežikne Obešenu, naj ostane tam in gre za stanko v velik štirinoglat prostor, kamor prihaja luč skozi okno v stropu. Po vseh stenah so visele ponošene, raztrgane obleke, boljše čunje, ki jih je Levica izposojevala. Ta posel je bil zelo dober. Kdor je hotel nepoznan na kak sestanek, kdor se je skrival pred policijo, se je preoblekel pri njej. Gospa Levica odmakne par oblek in ponudi Radotu stol, in izprašuje kaj naj mu pove. Rado poudari: »Gospa, veste, kje se nahaja zdaj Keravel?«

Levica prebledi in pretuhlava: »Keravel... Keravel...« »Keravel, ki je stanoval v tej hiši, na tem mostovžu.« se razjoče Rado. »Pred petimi leti je pripeljal s seboj tučca.« ... s katerim sta se tako skregala, da je dobil tučec pošten sunek pod rebra. Vendar pa je odšel drugi dan domov na Burgundsko.«

... kjer je umrl naslednji dan,« pristavi Rado v bridkosti.

»Je umrl ljubeznivi gospod?« si otre solzo Levica. »Ste nemara kak njegov sorodnik?« Teško pride iz mladeničevih prebledelih ust:

»Njegov sin sem, gospa! Oče mi je pravil o vas. Prosim vas, povejte mi, kje je morilec? Zaklinjam vas. Ne gre samo za očeta

umor, gre tudi za rešitev mlade duše.« govori Rado drhteče in pokaže starki z zlati nabito možno. Lakomno se ji zasvetijo oči, odpre usta, prebledi, umelne, obrne glavo in sune roko, ki ji ponuja denar, mrmra: »Ni vredno takega denarja, gospod! Keravel je mrtev! Umrl je v ječi.« Žalostno pogleda starka potrtega Rada in polno možno, in žlabudra: »Kolikor hočete, gospod. Stregla sem očetu in nisem varčevala z denarjem. Če bi me bil oče poslušal in bi se ne bil odpeljal s tako rano, bi bil še danes živ in zdrav, in bi ne bila slišala krika v Keravelovi sobi in bi ne pobrala ključa, ki ga je Keravel izgubil, ko je tekel po stopnicah, in ne bi bila obvezala očeta, bi nikdar ne bili zvedeli, kje je ostal ta ljubeznivi gospod. Pa ne jokajte, mladi gospod!«

Rado si obriše solze in vpraša še enkrat: »Pa je res mrtev?«

»Če vam pa pravim,« zatrjuje starka. »Ni se vrnil takrat, obesili so ga, povem vam.«

Rado stresse nekaj zlatov starki v naročje in zbeži. Obešen dremlje na stolu. Na ramah in na kolnih mu sedijo zajci. »Pojdiva!« ga prebudi Rado. Žalosten gre po stopnicah. Kaj ni rekel nek glas: »Laze se! Keravel živi!« Strese se in se ozre. V kotu na mostovžu stoji ženska, drži prst na ustih in mu šepetaje moli listek: »Hitro idite!« Rado razume in izgine z Obešenom po stopnicah. Ne upa si pogledati listka, dokler ni za njima Volovska ulica. Tam bere: »Keravel živi, nadel si je drugo ime. Vprašajte v Bertrandovi krčmi na Novem mostu po Robertu. Toda pazite! Je glavar Emuštov. Levica skriva in prodaja ukradene reči. Če kdo izve, da sem vam razkrila to tajno, me ubije. Vaš pošten obraz me spominja na dneve, ko sem bila še poštena. Z Bogom! Če sme tako reči zavržena ženska.«

Sele, ko je bil zaboden v trebušno votlino, je odnehal, a todaž je bila njegova usoda že zapetena. Zatej je vidno slabosti in točne o polnoči, ko so drugod pevci zapeli: »Sveta noč, je bila ugotovljena smrt. Tudi oba orožnika sta bila ranjena. Dobila sta jo v roke z neko trilogato pilo, vendar to rano niso večerjali. — V praznikih smo imeli tudi nekaj za božično veselje ob jaslicah. Otrci Mar. vrta so povabili svoje domače k božičnici, katero so priredili na Stefanji dan v dvorani. Uprizorili so znano igrano »Na betlehemskih poljanah«. Med dejanji so povedali tudi nekatero lepe in vzpodbudne zgodbe. Vse pripravite pa so poživila pesmice. Gledalci so bili zelo zadovoljni.

Pekleška knjižbija. (Dev. Marija v Polju.)

V dnevnem časopisu smo z zadoščanjem čitali, da so merodajne oblasti imenovalle nekatere prestavljene učiteljice zopet nazaj na prejšnja službena mesta. Ogromna večina naše županije je z največjo radostjo in hvalečnostjo zvedela, da se vrne na poljsko solo izvrstna učiteljica in vzgojiteljica mladine gđ. Hirsmanova. Nekaj ljudem, ki jih faklo naštetemu na prste ene roke, pa vrnitev gđ. Hirsmanove ni bilo po volji. Podpisov si niso upali proti nji pobrati, ker bi jih zavedli naši starši na podilji z metlo. Pa je znana Mika stabcirala proti imenovanju menada Žil borojvek kar na ministrstvo. S svojim neverjetnim nastopom se je »brazojvarje samo osmešili, saj so pozabili, da so sedaj v ministrstvu pesmetni in tudi o čudnih razmerah pri D. M. v Polju se dobro posvetni gospodje, ki hoče poskrbeti, da se borojvke ne izgube in »brazojvarje« v doglednem času za brezvestno knjižbijo primerno nagrade.

Adventni davei v krški dolini. (Kostanjevica.)

Saj so povsod lepo peli adventni zvonoji, toda nisim, da tako lepo, kot v krški dolini, od Skocijana do Brezic, amo nikjer. Zato, ker niso nikjer toliko mož in lastov privablili, kot so jih tu. V Skocijani, na Raki; in v Cerkljah so bile zadnje adventne dni duhovne vaje za fantje in može. V Suocijani jih je imel cerkijanski gospod, škocijanski gospod pa je vzal v roke cerkijanske fantje. Na Raki je bil adventni misijonar župnik iz Sv. Crta. Na vseh treh mestih so se te duhovne vaje lepo obnesle. V dekaniji pa se bodo podobne duhovne vaje vršile tudi še drugod. — Drugod so točili čez visoke vode. Krka se je pa lepo mirirano obdržala

v svojih usejih. Vendar je prav malo manjkalo, da mi prišla na obisk v našboj izpostavljene domove. — Kislega jesenskega vremena pa misimo prav nič veselji. Še »drvarjem in Opatovi gori bi bilo ljubša, če bi bilo konec te vlažne mečave, da bi mogli uspešneje spravljati trva v dolino. Pota so tako razdejana in vpeljana, da samo volu ne pride še voda in blato v čevlji, komaj pa ni več skoraj spuštiti v te grde potne prepade.

Ob koncu leta. (Ribno pri Bledu.)

Leto gre k svojemu koncu. Med letom se je zgodilo marsikaj veseliga in žalostnega. Imeli smo v županiji sveti misijon in sveto birno. Vse se je izvršilo najlepše. V tem letu smo zgubili svojega državnega poglavarja na žalosten način. Drugo leto pa se nam obeta veličasten eharističen kongres v Ljubljani. »Domoljub« bo prinašal o njem podrobna poročila. Zato upamo, da bodo ribenski farani ostali zvesti odličnemu listu.

Igra.

(Prežganje pri Litiji.)

Z velikim uspehom je igralo društvo »Kdoči križ na sveti večer igrano »Zlatozore«. Vse vioge so bile sijajno izpeljane. Ker je prejele društvo od več strani prošnje, da bi igrano »Zlatozore« ponovilo, sporočamo vsem, da se igra ponovi v nedeljo, na sv. Treh kraljev dan (6. januarja) po deseti maši. Vse, zlasti okoličane, vladno vabimo. Igra je polna krasnih prizorov in se vam ne bo treba dolgočasiti. Vstopnina kot ponavadi!

Ljudsko petje.

(Gumnišče pri Škofljici.)

Če greš iz Škofljice proti jugu to minut, prideš kmalu na Gumnišče, kjer kraljuje prijazna cerkva. Imu krasen oltar, pred kratkim zopet poslačen, lepo oblačilno mizo, krasno spovednico, narejeno tako, da se lepo zapre tudi spovedence, dolo mojstra Franceta Glihe. V tej cerkvi je že od nekdaj na Sveti dan služba božja. Letos so bile tri sv. maše, novost pa je ta, da je bilo letos ljudsko petje pri vseh treh mašah. Škoda, da jih poje v cerkvi komaj 30 odstotkov, ostali pa kljub vsemu prigovarjanju telovratno molče; tu nekaj ni v redu. Zadnji čas, da je prišel od cerkvene oblasti naravnost ukaz, naj se to petje goji in naj ga poslušajo vsi. Zdej šele vidimo, kje smo, ker ljud-

stvo ni imelo besede, oz. prilike za sodelovanje pri petju v cerkvi. A šlo bo vedno na bolje. — »Domoljub« moramo obrniti še naprej, saj to je naš najboljši svetovalec, ki naske zadevo presoja za krščanskega stališta; ostanimo mu zvesti in še koga na novo pridobimo!

Vinogradnikom. (Ljutomer.)

Vinarska podružnica v Ljutomeru priredila vsaki sejem in razstavo v Ljutomeru dne 12. marca 1935. Ze danes opozarjamo vse zainteresirane na ta dan! Vabimo vse vinogradnike iz ljutomerskega in štrigovskega okoliša na občni zbor, ki se vrši dne 13. jan. 1935 ob 9 v gostilni g. Resnika. Na občnem zboru bo strokovno predavanje in sklepanje o raznih predlogih v prid našega vinogradništva. Odbor.

Nesreče.

(Buševce vas.)

Pred božičem je hotel Fr. Zorič iz Satae zaklati kravo. Za to delo je najel Antona Hribarja iz Buševce vasi, ki je takega dela vajeta. Ko pa je hotel kravo pobiti, se je žival zajetela vanj in mu prebodla trebuh. Takej so ga morali prepeljati v bolnišnico. Želimu mu skorajnje zdravje. — Nesreča se je zgodila tudi našemu g. šolskemu upravitelju. Padel je tako nesrečno po stopnicah, da si je zlomil desno roko in dobil lažje poškodbe po glavi. Zdravi se v bolnišnici.

Zveza lesnih domačih obrti v Ribnici

(Trgovski oddelok Sodratič.)

Dne 15. februarja 1935 ba minulo leto, kar je zadruga začela poslovati s svojim trgovskim oddelkom v Sodratiči, v hiši g. Ant. Lovrenčiča. Zelo lepo in nepričakovano za to kratko dobo je bilo njeno poslovanje v tem času. Na novo je pristopilo 78 članov, tako, da šteje cela zadruga skupaj z vsemi krošnjari že 400 članov. Z bližnje in dalnje okolice so zastopane vse stroke domače obrti, kakor: pletarstvo, žičarstvo, obodnato in št. Zelimo stopiti še v stike z drugimi izdelovalci lesene robe, ki izdelujejo zobotrošne, žepnjake za obleko itd., in jih pozivamo, da se zglase, da dobijo potrebna pojasnila glede dobave in prodaje naše suhe robe. Ravno sedaj v tem letu se hčemo potruditi, da pomagamo vsotviti robe svojih članov. Ravno sedaj smo dobili trgovske stike s inozemstvom in bomo rabili večje količine različne robe, zato prosimo izdelovalce, da jo ponudijo za-

Obesna pojasnji: Bertrand je rekrutar. Najbolj gotovo ga dobimo opoldne na Novem mostu, ker je tava tačas največ prilika, da privabi novine: ko se zbira ves Pariz tam takrat. — Obesen vodi Rada po stranskih in glavnih ulicah, dokler ne zaideja v velikijski trstič, ki se razlega od mostu po katerem se preriva in drenjajo pešci in jezdec, kočije in vozčki, prodajalci pomaranč, limonade in juhe. »Debeli Tomaž« puš na mostu zobe in jih potresa v robu, mali Savojardi čistijo ševlje, pevci opevajo unjovneje čudovite dogodke velikega roparja Abelarda. Ob vodnjaku »Samaritanka« čaka polno postopavev, da udari ura in oživi kovč, ki baje po uri. Ob koncu mosta so prodajalne zlatega nakitja in malo gledališče. »Pojdiva naprej v Bertrandovo kremo«, pravi Burgundčan. »Dobro se me držite, gospod, prvi Obesen, se porine v gaječo in suva na desno in levo. Kar nenukkrat preneha ves hrust in trušč: kočije stoje, nasaši in pešci pokleknejo, iz kočij in na konjih se priklanjajo. Otožni glas zvonika, ki je nastavl ves promet, se zgrubi nekje v tesni niči. Na Novem mostu se začne zopet stari dirindaj. Pravkar je Obesen vstal in prijel Rada, ko začne nekdo za njim krik: »Gorjel Neroda! Zverina! Zabode mi svoj koščen lakot v oko pa gre...«

»Napreji! sili Obesen. Toda mož, ki kriči, skoči na njim in ga prime za ramo: »Tako! Oslepi me pa beži! Prosi listro za zamero sicer te naneim kojih molitvic.« Rado se je bil opotekl, ko je skočil oni v Obesna, pa hitro se zave, zarumeni in udari s tako močjo napadalec, da se zvrne in tuli: »Na pomoč! Roparji! Morileci! in že se zbere kakih petdeset mož okrog moža na tleh, petdeset drugih ustavlja Obesna in Rada in vpije: »Nesramnost! Umor sredi Pariza! Pri belom

dnevu! Kdo ga je! Ona dva falota, ki hočeta zbežati! H komisariju z njima!»

Bil je v množici nekdo, ki je hujskal. Obesen in Rado se zaman otrosata, da plačata, če je kaj škode, ne moreta ven iz gnoče, ki jih suje in je večja in večja, Rado uzane, da ta slučaj ni slučaj. Če ni Didjerova roka vmes. Obesen mu pravi: »Nikar se ne bravniva! Poslušali nas bodo, ko se uveličajo razgrajali.« Ta čas se naveliča ležati na tleh tudi oni možakar, ko vidi, da je večina na strani Rada. Ko zagledajo trioglat klobuk in močeno brko moža v vojaški obleki, mu hite pravi: o suaku s komolcem. Velikan vpraša z gručnim glasom: »Kakšne neumnosti blebetate? Kdo je kdaj komu razparal trebuh s komolcem? Mladi gospod! Dajte temu revežu par liver in, na Bertrandovo vero, ne pustim, da bi vas še nadlegovali.« Rado mu vrže zlat, ki ga z vajeno roko vjame v zraku in niga več — prevejanega navihanca. Rekrutar Bertrand pa si vtiha brke in baha: »Bilo bi čudno, če bi vojaška mož ne imela mož.« Rado se zahvali rekrutarju in vpraša, bi-li dobil pri njemu gospoda Roberta. Mimogrede namaže svoje vprašanje z zlatom in Bertrand mu pove, da pričakuje prav Roberta, in odsvoli postopnje, ki čakajo, če bo še kaj pretepa in denarja; Obesen in Rado gresta za njim. Na levo ob mostu pokaže Bertrand na napis, zastavo in orožje nad vrati nizke kreme.

»Pravi kralj je bil srečen vojak,« bere Rado. »Ne verjamete, gospod, koliko junakov pridobi ta napis,« razlega Bertrand. Upanje, da postane srečen vojak kdaj kralj, da ne bo nikdar lačen, da dobi vsak dan trideset liver na roko, mi pridobi po tri vojake na dan. Brez prepirla! Drugi opijanjo fantje z vinom, jux s slavo. Vstopita, gospoda, da vsmo, če je že prišel prijatelj!

Stopijo v sobo, kjer je bilo nekaj miz in stolov. Pri zadnji mizi dremlje ženska. Bertrand zavpije, da se bauta strese: »Je prišel gospod Robert?»

Dekle se podrami: »Ne se!»

Prinesi steklenko najboljšega! Za kratak čas! »Dekla zaine skoz mala vrata v dno vobe. Rekrutar povabi goste k mizi in ogovarja Rada: »Kaj vasa je, da ste tako resni, dragi gospod? Menda se ne mislite pretepati z mojim prijateljem, Robertom, ali ga vprašati po denarju?»

Rado se nasmehne po sili: »Ste prepričani, da pride?»

»Tako prepričan, kakor sem prepričan, da naredi dekla zdajle nekaj neumnega. Dovolite...« Bertrand začne za dekle, Rado sope sunkoma. Miriti se mora, pa kar vre in kipi v njem... Bertrand postavi steklenico na mizo in vpije na dekle: »Neroda! Čiste kozarec prinesi! Veste, nesa je pivo nameste vina. Glejte, vinček ko cekinček! Kako se peni! Robert bo takoj tu! Stavim zlat, ki ste mi ga podarili, da bo prej on tukaj, kakor izpraznjena ta steklenica.»

»Velja! udari Rado. »Plaćajte, dragi gospod! ploske veselo Bertrand. »Ze gre, je že tu, moj Robert. Pridi vendar, dušal Čakajo te prijatelji.»

Rado skoči k vratom. Mind, droban človek stopi skozi vrata in klide s tenkim platom: »Evo me! Robert, učitelj sabljanja! Kaj želita, gospoda? Uvedem vas v vse tajnosti dvoboja. Naučim vas napadati in odnehati kvinte in terze. Šest lekcij, pa vas ne zmoro nihče.»

Bertrand se podboči in motri zadovoljno prijatelja. Rado strmi vanj. Obesen buli, dekle dremlje. Rado zahropi: »To naj bo Ro-

»Izrazi so razne udarce pri sabljanju.

Odgovor „Prelomu“

Mnogi delegati na zadnjem občnem zboru »Boja« so nam sporočili, da je bilo »Domoljubovo« poročilo o tem občnem zboru zelo stvarno, resnično in pravilno. Zelo se tudi čudijo, da je »Prelom« naš list kar v treh člankih napadel. Mi imamo to za dokaz, da se občni zbor le ni vršil tako, kakor bi bilo všeč voditeljem zbora. Naš interes je namreč, da priobčimo resnico, brez ozira na to, je-li to komu prav ali ne. Da so bile nepravilnosti na občnem zboru, priznava celo list »Bojevniki«, ki je v dobrih odnosih z »Bojem«, ko piše v 11.—12. številki 1934 o občnem zboru »Boja« tole: Takega zbora kot je bil

drugi. Priporočamo se vnaprej vsem dosedanjim odjemalcem se za bodoče in prosimo vse člane, da naročijo potrebno robo, kar je rabijo, pri nas, ki bomo gledali, da dobro postrežemo. Člani, oprinite se združne misli in držimo skupaj, pa bomo dosegli, kar želimo, in pri vsem tem nas bo vnaprej vneto podpiral in gledal za prevcit naše za druge nje načelnik g. Skulji, ki se vedno z vso vneto zanima in ji z vsemi svojimi močmi pomaga. Zato naš velja geslo: Vsi za enega, eden za vse: in: Svoji k svojim!

Iz društva.

(Preserje.)

Na Silvestrov večer bo preteklo dve leti, to je bila v našem Domu prva prireditel in lahko trdimo, da krepko vozimo po začrtani poti, da bo naš Dom v vedno večji meri središče in ognjišče vsega preserskega javnega in kulturnega življenja. — V novembru je naš pevski zbor igral igro »Mlinar in njegova žena«, ki je bila zelo dobro naučena in tudi obiskana. — Miklavž je v Domu obdaroval okrog 500 otrok. — 8. decembra je imela Mar. družba z Mar. vrtcem akademijo, ki jo je vodil g. kaplan. — Na Silvestrov večer je po polletnem odmoru zopet nastopil naš priljubljeni pevski zbor, ki ga vodi naša marljiva organizatorja gđ. Čepanova, vredna naslednica našega prvega nepozabnega pevovodje gospoda Mirka Bartola.

8. decembra t. l. si pa ne želimo več, kajti ni v čast ne bojevnikom, ne »Boju«. K temu pristavljamo še mnenje nekoga delegata na občnem zboru, ki pravi med drugim to-le: »Na občnem zboru niso imeli besede bojevniki, ampak boreci. Večina je kar gledala, kako so novi, nepoznani govorniki, ki v prejšnjih letih nikdar niso nastopali na bojevnikiških zborovanjih (n. pr. na Brezjah), na občnem zboru govorili v imenu bojevnikov. Tovariš mi je pojasnil, da so to boreci, ki so jim bojevniki le tra v peti. Brezkončni govori so premotili večino delegatov, ki so v tej zmešnjavi niso znali orientirati in prav je prerokoval moj tovariš, ko je rekel: »Uniforme bodo zmagale.« Z občnega zbora sem odšel s prepričanjem, da boreci in bojevniki ne spadajo skupaj, ker je razlika v mišljenju in nazorih prevelika. Posebno čudno se mi je zdelo, da je iz vodstva izginil g. kurat Bonač, mož, ki je dolga povojna leta nosil na svojih ramah skoro vso pezo dela za bojevnikiški pokret v naši deželi. Menda ni fare v deželi, kjer bi on ne bil govoril, predaval, vodil sej, odkril spomenike padlim junakom... V zahvalo je dobil — brcel!

»Domoljub« je o »Boju« in njegovem gibanju je pisal. Trditve, ki smo jih takrat postavili še vedno drže in na vprašanja, ki smo jih zastavili, do danes v delu »Boja« ne moremo najti nobenega zadovoljivega odgovora.

Povdarjamo tole: Slovenski bojevniki so za demokracijo in odklanjajo fašizem v vsaki obliki. Vodstvo »Boja« po vsem videzu demokraciji ni naklonjeno. To se je videlo na občnem zboru, to se čuti celo na sejah odbora, kjer posamezni odborniki na vprašanja ne dobe zadovoljivih in jasnih odgovorov, češ, da takih in takih stvari ne kaže

razpravljati na seji. Kje pa, hudirja, če ne na seji! Ali mar tako kakor pri Hitlerju in Mussoliniju, katerima so »seje« le trobenta, s katero razglase nekateri izvoljenci masi svojo osebu voljo? Še nekaj iz najnovejših dni. V Belgradu se pripravlja nova stranka »Jugoslovanski nacionalni pokret. Sestaven del te stranke bo predvidoma tvoril tudi slovenski »Boj«. Prehod bojevnikiškega pokreta na politično polje je gotovo važna stvar, ona najvažnejših, ki se morejo dogoditi v »Boju«. Ali je vodstvo »Boja«, predno se je odločilo za ta velevažen korak, vprašalo tisoče organiziranih bojevnikov za mnenje? Ali jih misli postaviti kar pred izvršeno dejstvo? Če se bo zgodilo to drugo, potem smo še bolj uverjeni, da hoče odbor »Boja« vladati po nekih fašističnih načelih in da članstvu noče pokazati vseh kart, ki jih misli izigrati. To se pravi v kalnem ribariti.

Rajni »Stembur« iz Kandije je nekoč peljal družbo boljših gospodov na izlet k svojemu prijatelju »Bojancu« v St. Peter. Ko se je očetu »Bojancu« pobahal, kakšne imenitne gospode je pripeljal, ga je ta, šaljivo kot je »o« on znal, zavrnil: »Dosti prida niso, če se s Teboj vozijo!« — Ta šaljiva zgodba nam je prišla na misel, ko smo brali, kdo vse so se znašli v novem »Jugoslovanskem nacionalnem pokretu«. Slovenski »Boj« se je znašel na istih »načelih« skupaj z »Jugoslovansko akcijo«. Pri nas je ta akcija še bolj malo znana. V pojasnilo povemo le-to, da je »Jugoslovanska akcija« nekaka poslabšana izdaja bivše Orjune — neblagega spomina, o kateri imamo vsi svoje mnenje. Toda, to ni več šala, ampak bridka resnica! Kaj bodo rekli slovenski bojevniki na vse to?

Telo potrebuje hrane, da lahko živi. Tvoje srce, Tvoj razum tudi mora živet. Zato mrijno potrebuješ dobro čtivo, katoliško čtivo.

bert! Nemogoče. In zasveti se mu: Preptir na mostu, Bertrandov nastop — vse je dogovorjeno. Ženska v Volovski ulici ni lagala. laž Bertrand. Le kako more vedeti? Bertrand prime veselo Roberta za roko: »Ne poznaš tega gospoda? In vi gospod, ne njega?«

»Ne trditte se, gospoda,« reče Rado mrko, »Robert, ki ga iščem, ima kakih štirideset let.«

»Jaz jim imam komaj petindvajset,« se nasmehne Robert.

»Razočaran sem, da vam ne morem ustrediti se opravičuje Robert.

»Ni vaša krivda,« prizna Rado, »zdaj moram naprej na iskanje.« »Moje ime naka,« se nasmehne učitelj sabljanja. »Poznate pregovor: Na seimu je več oslov!« ...

»Ki se pišejo Robert,« prekine Roberta Bertrand in ga vščipne za uho: »Oh, moj mali! Morda imaš kakoga strica v Parizu? Učitelj se udari po čelu: »Seveda ga imam! Prav v teh letih bo...« »In ta stric? je Rado presenečen. »In ta stric, ki se piše tudi Robert, eh, za vraga ne vem, kak posel ima. Zdi se mi, da poseda, galjot, najrajši po kavarnah. Vem samo, da stanuje v Skotski ulici in je ves dan v tamkajšni kavarni.«

»Ne preostaja mi drugega, kakor da grem v ono ulico,« se zahvali Rado in se poslovil od Bertranda. Komaj zginega Obešen in Rado, zakotoli Bertrand dva zlatnika po mizi. Iz malih vrat v krčmi pa stopijo Robert, Skot in Lisjak. Robert stopa, smrtnobled, počasi k mizi in vpraša: »Sta odšla, Trikec?«

»Sta že daleč,« odgovori učitelj sabljanja. Robert udari Lisjaka po rami: »Dobro! Pojdi in ne pozabi, kar sem naročil.« Lisjak odide, Robert se zgrudi v stol, izpije dve čaši vina in se zagrebe v roke. Učitelj sabljanja in rekrutar molčita. Skot zmajuje z glavo: »Ni

dobro, če premišljuje, kdor je moril...« Zato stresa tovariša za rame in vpraša: »Ali res ne smemo podkuriti temu kopunčku? Robert dvigne prepadlo lice in zaplameni z očmi: »Ne smete.«

»No, hotel sem te le opozoriti, kar nama je naročil Mališ, namreč da ga ubijeva.«

Robert skoči po koncu in udari besno po mizi: »Niti lasu mi ne skrivite!«

»Ali!«

»Kak ali!« grmi Robert. »Da ni bilo naju, bi te bil našel ta kopunček...« Poudari Skot. »Pa misliš, da bo verjel, kar sta mu natvezla?«

»Naju to prav nič ne briga,« se zareži Robert.

»In misliš, da pojde iz kavarne praznih rok?«

»To je moja stvar!« se zakrohče Robert in naredi par korakov po sobi ter mrmra: »Nesrečna Špela! Izda me radi par klofut.« Ustavi se pred Skotom in sikne: »Ali je, bila res Špela?« Skot izpije počasi kupico vina in skomizgne z rameni: »Preveč je govorila. Zato ne bo več govorila. Nama je Mališ naročil, naj greva za onim. Sledila sva mu od cerkve Naše Gospe v Volovsko ulico. Na lastne oči sva videla, da je dala fantu tvoj naslov, na lastna ušesa sva slišala, kako je rekla, da je ne boš več pretepal. Veš, kaj veleva naša postava? Si mar nevoljen, da sva izvršila, kar zasluzi izdajalec?« »Prav, seveda, prav,« sika Robert. »Ali umakni se!« Skot razume: »Robert je jezen, ker je verjel ljubezni one ženske. Pa izdala ga je, ko ji je privoščil poštenjak prijazno besedo.« Kar strese se, res ko udari Robert po mizi in sika: »Pri peklju! Prisežem vam: »Če kdo samo opraska sina Gageževca, če mu ukrade kdo le vinar, mu posvetim za vse življenje!« Ubil sem mu očeta in peče me vest. Če me ubije, pustite ga!«

Globoko zamišljen sledi Rado Obešenu, se ustavi in pravi: »Preden greva v Skotsko ulico, bi bilo dobro, da kaj pojeva. Zdi se mi, da tudi tam ne dobiva pravega Roberta. Denarja bo treba, dosti denarja. Pojdite, Obešen, domov, pozdravite in prinesite mi možnjo iz moje omare!«

Obešen hiti, Rado se obrne. Vleče in kliče ga nekaj v Volovsko ulico. Čuti, da ga obdajajo povsod skrivne moči in se čudi, zakaj mu skrivajo morilca in ne ubijejo njega. Že od daleč vidi, kako se zbirajo ljudje ob hiši, kjer razstavljajo nepoznane mrljice. Gre bližje in sliši: »Kako dobro uro je tega, ko je skočila skozi okno. Propadla ženska!« Na kamnu leži ženska. Smrtna groza ji je spasila obraz. Rado sklene roke in pomoli, on edini, za ubogo dušo, ki je imela tik pred smrtjo hip kesanja. Potem se napoti proti Skotski ulici, da počaka Obešena. Nič mu ne pove o Špeli, lahko bi se Obešen zbal spremljati ga po nevarnih potih. Obešen prinese denar in pozdrava. Korak jima zastavi množica, ki hti h kosilu. Udarila je proti središču mesta. Tam so bile »Noetove barke«: velikanke dvorane, kjer si dobil za par denarjev kos kuhane ali pečene konjetine, tam so imeli tudi v velikih skafih ostanke jedi z bogatih miz velikašev. Služabniki iz kraljeve kuhinje so prodajali, kar je ostalo kraljevi mizi. Cedrina ljudi, ki so živeli okrog kraljeva gradu, je živela od teh ostankov. Nikogar ni bilo sram kupovati ostanke. Seveda je bila razlika med ostanki kraljeve kuhinje in med onimi, ki so jih dobivali v »Noetovih barkah«, kjer so jih že pred prebrskale pomivalce in deški, ki so pobirali pomije. A ti ostanki so bili še za tiste, ki niso gledali denarjev; najbolj siromašni izmed siromašnih so smeli za mal denar namočiti kruh v lončku juhe, pa samo namočiti... Mimo teh slik bede sta

Leto 1934 — leto nesreč

V naslednjem prinašamo našim čitateljem samo pregled večjih elementarnih katastrof in drugih nesreč, ki so se v letu 1934 zgodile širšem svetu; udarci, ki so smalščili našo podobo sveta, pa ostanejo neizbrisno zapisani v zgodovini vsakega naroda do konca dni.

Strahotna rudarska katastrofa v rudniku Duho v Češko-slovaškem dne 3. januarja je zahtevala 142 žrtev. V rudniku je nastala silna eksplozija, ki je povzročila, da so se zrušili podporinski rovovi. Reševalcem se je posrečilo, da so spravili iz rova na površje 27 ponesrečenih rudarjev, ki so jih naslednjega dne z glinjivimi svečnostmi pokopali. Drugih 115 rudarjev pa še vedno počiva na dnu rudnika.

Jezero zalilo dve vasi. Pri jezcu med Belim in Črnim jezerom v Vogezih se je zgodila 5. januarja velika nesreča. Jez je popustil, voda zgoraj jezera se je razlila v dolino, zalila električno centralo in poplavlila dve vasi. Devet inženjerjev je utonilo. Prebivalce poplavljenih vasi so komaj rešili golo življenje.

Dva vlaka sta trčila 12. januarja pri Stahngardu v Rusiji. Oba vlaka sta padla z nasipa in se ekotalila v globino. Uradnega poročila o katastrofi sovjetska vlada ni izdala, očividci pa so pripovedovali, da je bilo okrog 500 mrtvih in prav toliko ranjenih.

Katastrofalen potres v Indiji 15. januarja se je stresla zemlja ob Gangesu v Indiji. Več mest, med njimi znano mesto Nepal, je bilo do tal porušeno. Po uradnih podatkih je potres zahteval okrog 10.000 človeških žrtev. V zemlji so nastale velike razpoke, iz katerih je pritrila na površje voda in se kot hudournik razlila po vsej pokrajini ter dokončala uničujoče delo potresa. Ta katastrofa je bila po svojem obsegu in po številu žrtev največja v letu 1934.

Največja japonska podmornica je 21. januarja zadela ali neko torpedovko in se potopila z vso posadko vred. Zaradi snežne nevihte ni bilo mogoče misliti na reševanje.

Pri velikih demonstracijah na večer 3. februarja v Parizu je prislo do krvave bitke, v kateri je bilo ubitih okrog 30 oseb, okrog 600 pa ranjenih.

Dva vlaka sta trčila pri Villa Nueva v Spaniji 20. februarja. 9 mrtvih, okrog 100 ranjenih.

V februarški delavski revoluciji v Avstriji, ki je trajala štiri dni, je izkryavolo v bojih okrog 2500 ljudi, okrog 5000 pa jih je bilo ranjenih.

AvtoBUS in potniški vlak sta trčila 18. februarja zvečer v bližini Rima. 16 potnikov je bilo ubitih, 11 pa ranjenih.

Japonski parnik »Banje Maria« se je 22. februarja potopil na korejski obali. Na parniku je bilo 30 mornarjev in 20 potnikov. Vsi so našli grob v hladnih valovih.

Velik rečni parnik se je 5. marca potopil v bližini Kantona na Kitajskem v hipu, ko je hotel zavoziti v pristanišče. Na parniku je bilo okoli 500 potnikov, od katerih jih je utonilo okrog 400.

Italijanska ladja »St. Antonio« je v bližini Konstante ob Črnem morju dne 6. marca izgubila krmilo in postala igračka razburkanih valov. Valovi so jo vrgli na neko skalo, kjer se je razbila. 15 mornarjev je utonilo.

Japonski rušilec »Tomotsuru« se je 12. marca v bližini pristanišča Sasebo prevrnil na velikih valovih. Kmalu nato so eksplodirali stroji, s čimer je bila usoda mornarjev zapечатena. Od 115 se jih je rešilo samo 13.

Potniški vlak se je zaletel v tovorni vlak na postaji Tavatjuju v Rusiji. 25 potnikov je našlo smrt, 68 pa jih je bilo ranjenih.

Požar uničil japonsko mesto. 21. marca je evetice japonsko mesto Hakodate uničil grozovit požar, ki ga je povzročil silen orkan. V nekaj urah je bilo vse mesto ena sama velika baklja, ki je zorela vse noč. Požar ni prinesel niti ene hiše. 23.000 poslopij je zgorelo do tal. Po uradnih poročilih so našli okrog 1596 človeških žrtev. 120.000 ljudi pa je ostalo brez strehe.

Morje pogotitilo vas. Pri mestecu Olsumu na Norveškem se je 7. aprila utrgala velika pečina in strmoglavila v morje. Pri padcu je pečina potegnila za seboj v morje obrežno ribiško vasio. Skupno število smrtnih žrtev znaša 90.

Kakanj — grubične rudarjev. 22. aprila je bil bosanski rudnik Kakanj pri Sarajevu pozorišče pretresljive rudarske tragedije. V nekem rovu je nastala eksplozija, ki so jo povzročile velike množine plina metana. 127 rudarjev je v globokem rovu pod zemljo objela hladna smrt.

Nad desetinoše ljudi se je udeležilo pogreba nesrečnih žrtev. Globoka žalost, ki je takrat zajela vso Jugoslavijo, je vsem še v svojem epokinu.

68 rudarjev je bilo mrtvih pri rudniški nesreči v Kalberg-Budingenu dne 8. maja. Da bi preprečili splošno katastrofo, so takoj po nesreči zazidali rov, v katerem so zakopali nesrečne rudarje.

Tragična nesreča v Kamniku. 5. maj je tudi Sloveniji prinesel katastrofo večjega obsega. V kamniški smodnišnici je nastala eksplozija zaradi kratkega stika, ki je zahtevala 12 žrtev, med njimi tri moške in 8 žensk, ki so bile zaposlene v smodnišnici. Presunljiv je bil pogled na nesrečneže, ki so umrli v strašnih bolečinah. Pogreb je pokazal, kako so ljudje sočustvovali z njimi.

Požar v šikajških kľavnicaeh je 21. maja uničil 1600 poslopij. 1500 ljudi je bilo med požarom ranjenih, 130 pa mrtvih.

Gora zasula 12 vasi. Gora Kajman v pokrajini Kvantum na Kitajskem se je 25. maja udrla in zasula 12 večjih naselbin. Hkratu je pokopala pod seboj tudi korito reke, tako, da je reka krenila v drugo smer. Več sto oseb je našlo smrt.

Silovit tornado je divjal 9. junija v srednje-ameriški republiki San Salvador. Cele naselbine so bile porušene do tal. Elementarna katastrofa je zahtevala okrog 2000 človeških življenj in povzročila več milijonov dolarjev škode.

90.000 litrov bencina je 19. junija eksplodiralo v njujorskem pristanišču. Pri gašenju je agorelo 20 gasilcev, 50 pa je bilo ranjenih.

Suša na Kitajskem. V prvi polovici julija je vladala na Kitajskem velika vročina s sušo. Zaradi pomanjkanja vode je bil v mnogih provincah uničen ves pridelek. Več tisoč ljudi je umrlo za solnčarico.

Strahotna povodenj na Poljskem. Sredi julija so zaradi dolgotrajnega deževja narasle vse poljske reke, zlasti pa Visla. Povodenj je zadela ogromne predele zemlje. 50.000 ljudi je ostalo brez strehe, okrog 150 jih je utonilo. Škoda pa znaša pol milijarde zlotov.

11 rudarjev se je smrtno ponesrečilo 12. avgusta pri nesreči v rudniku Enslheinu v Franciji.

Strašna tragedija na morju. 8. septembra je izbruhnil na velikem ameriškem potniškem parniku »Morro Castle« velik požar. Vso ladjo so

hitela v Skotsko ulico, ki je bila najbolj umazana ulica tega mestnega dela.

Kavarna gospoda Simona je bila kakor nalašč za skrivališče takov in roparjev; tako umazane kavarne ne najdeš več nikjer. Obešen in Rado stopita odločno v mračno dvorano. Zagledata več vegastih miz, star biljar in kakih dvanajst mož, ki so pili žganje in kadili smrdljiv tobak. »Tehe!« je pripomnil Obešen, »ne bi rad srečal v gozdu.« Vendar odzdravljajo možje jako vladno in šlovec, ki je bil zakajen kakor stara pipa, vpraša z globokim poklonom, kaj želite. Kakor da se prav nič ne zmeni za te čudne oblike, pravi Rado: »Iščem nekoga. Rekli so mi, da ga dobim pri vas. Je tukaj gospod Robert?«

»Seveda!« se zareži široko sasuati kavarinar. »Kaj bi bila kavarna Simon brez Roberta? He, Robert! Oga Robert, vstani! Iščeta te dva gospoda. Mogoče si kaj podedoval.« Obešen in Rado se spogledata. Ju hočejo potegniti! Mož, ki je zazelal ob mizi na koncu dvorane in razburlil krmežljive zapite oči, ne more biti morilec Robert. Rado vpraša zastran lepšega: »Gotovo niste iz Bretanije, gospodi? Oprostite, da sem vas zbudil za prazen nič... Ze vidim, da ga zastonj iščem. Ni pravi. Ga ne najdem, pa ga ne najdem.« Z zlatim darom se opravi vsiljivega kavararja in starna ter hiti iz zloglasne ulice. Ne moreta se načuditi, da ju niso ubili Emušketa, ko imajo gotovo povelje zato. Naj je umrla uboga spela, ker je dala Robertov naslov, in kdor stika za roparji izgine navadno v njihovem brlogu. Molčita, dokler se ne izmotata iz blata te ulice, kjer ima vsak zid roparska ulaza. Sele ko sta pršla iz nevarne osovke, spregovori Obešen: »Tako ne najdemo nikoli Roberta. Svetojtem vam, da greva v Vožirardsko ulico; tam kosijo berači in tam se zve marsikaj.« Na dolgi poti od Skot-

ske ulice do Vožirardske pripoveduje Rado Obešenu žalostno povest o prijateljstvu njegovega očeta z roparjem, prijateljem, po katerem je bil oče ob čast, sina in življenje.

Stopita v ogromno hujtino, kjer se vrte gospodar in dekle okoli velikanskega ognjišča, in prideta v visoko dvorano. Sredi dvorane stoji miza, okoli katere lahko sede do trideset oseb. Obešen naroči in kmalu prineseta dva dečka majhno mizo in na nji veliko skledo. Iz sklede se smeje Obešenu pečno konstruovano stegno, obloženo s krompirjem in kavro. Obešen si obilno naloži ta dobrote in razlaga vznemirjenemu tovarišu: »Gostilna se imenuje beraška, ker jedo v njej najbogatejši in najvplivnejši pariški berači: so bogati in so revni, so pošteni in nepošteni. Velika miza je samo za stalne goste, drugi dobijo mizico ob zidu in če jo dobijo, jo dobijo le z dovoljenjem beračev. Parižani hodijo v kraljev grad gledat, kako kosijo berači. Tom Bik je nekak glavar teh mož njega poščem. Je Anglež, bil je zelo bogat in bil je ugleden slikar. Zelaj je blagajnik beračev. Vidite, ko se je Tom zapil in drsel vedno bolj navzdol, priselce nekoga dne, da ne bo več pil, pa tudi, da ne bo več delal. Začel je beračiti in plemeniti bisagovci so kmalu spoznali njegovo pošteno srečo. Izročili so mu blagajno.

»Pa mislite, da slikar pozna glavarja Emuškotovi? Tom je ostal vendar slikar, gospod moj, samo da riše le sebi v zabavo. Ves Paris pozna. V njegovi mapi najdete vsak obraz, ki mu suna v oči. Tom stanuje blizu Bertrandove krčme. Ker pozna Bertranda, bo poznal tudi njegovo prijateljstvo. Zdej molčiva. Prihajajo.«

V dvorano so se vsule trope starčkov, mož, otrok, žensk. Vsi pohabljeni: v capah,

z bergljami in palicami, slepi, grbasti, hromi. Vse kriči, se smeje, poje. Obkolijo mizo in strosajo nanjo svoj prihod. Eni se pritožujejo, da je bil dan slab, drugi se hvalejo, ko strosajo polne bisage. Nastane slovesen molk. K mizi prihajata dva moža. Oni na desni ima iz vseh vrst cap skrpano črno obleko, drugi zeleno. Obešen pojasnja Radotu: »Črni je Tom.« Tom gre okoli mize in kliče: »Vaša bira, gospoda!« Posega na mizo in pobira. Na koncu mize se vsede Tom, prešteje denar in ga spravi v žakeljček. Obešen pojasnjuje: »Ta denar porazdeli enkrat v mesecu, na tri dele. Dva dela doka berači, ki beračijo, tretji del pa bolni, otročnice in stari. Zdej odide Tom z denarjem, pa se takoj vrne. Tačas pobira zelen, kar so naberačili v blagu. Jutri prodaj starinarjem in izroči izkupiček Tomu.«

Ko se Tom vrne, prinesejo dekle kosilo. Rado vidi, da so snedli berači tri koštrune v omaki, velike sklede prkuh in devet kolačev sira. Izgledalo pa je 150 bokalov vina in 25 bokalov žganja, ki so ga posladih s sladkorjem. Okoli beračev se je nahralo polno psov, ki so pomedli ostanke. Velika miza zgine. Stari berači se spravijo s pipami na dolgo klof pod okni, stare ženske na drugo stran. Naenkrat spregledajo slepci se zrvnavajo kruljavj in grbasti. Zavriskajo, se primejo za roke in poskočijo. Na klof skoči goslar. Razkuštrane glave se majoje, razcapana krila se opletajo okoli bosih nog. Plešalci vriskajo, psi lajajo, otroci skačejo.

Obešen vzdihne: »Med temi ženskami je plesala marsikatera v drugačnih dvoranah in z drugimi gospodi. Pojdiva k Tomu!« Leta stoji zamišljen ob zidu in opazuje plesalce. Ko zagleda Obešena, se zakrohče. Uzaljen reče Obešen: »Ali tako pozdravljate starega prijatelja?« Oprostilo! se zresni Tom. Pravkar sem skleul, da se obošim, pa vidim — Obešenega.

zajeli plameni, ki niso prizanašali niti ljudem, ki so bili na ladji. 176 mornarjev in potnikov je izgubilo življenje. Splošna sodba oblasti je, da je katastrofo povzročila sabotaža.

24 vagonov dolg vlak, pola kitajskih vojakov je 23. avgusta v bližini Harbina v Mandžuriji zgrmel v prepel. Več sto vojakov je bilo ubitih in ranjenih. Neznano so povzročili kitajski vstaki.

Strahna rudniška nesreča v Angliji. 22. septembra je v angleškem rudniku Grasfordu izbruhnila eksplozija metana. V rovih je zahnel ogenj. Ko reševalci nikakor ni šlo izpod rok in je ogenj grozil, da se razširi na ves rudnik, je rudniško ravnateljstvo dalo v globini 800 metrov zazidati vse one rove, iz katerih so sikali plameni. V teh rovih pa je bilo še mnogo živih rudarjev, tako, da se je število ponesrečencev podvojilo. 271 rudarjev je bilo mrtvih.

Silen tajfun na Japonskem. 21. septembra je tajfun razdeljal na Japonskem 19 mest. Škoda gre v težke milijone. Okrog 50.000 hiš je bilo porušeni. Smrtnih žrtev je bilo 3000.

Kobra povzročila 17 smrtnih žrtev. 21. septembra se je na Temzi v bližini Londona prevrnil velik čoln, ker je vanj zašla velika kobra, ki je med potniki povzročila paniko. 17 ljudi je pri tem utonilo.

Usoden trk dveh vlakov v bližini Londona je 28. septembra zahteval 15 smrtnih žrtev.

Pri železniški nesreči v bližini Krakova na Poljskem je pri trku dveh hrzovlakov 1. oktobra ostalo pol ruševinami 15 mrtvih potnikov.

Dve ladji sta se potopili 21. oktobra v viharju. ki je dirjal na ameriški flomorski obali, 58 ljudi je pogotnilo morje.

150 gledalcev se strmoglavilo s tribune, ko so 2. decembra gledali nogometno tekmo v Pragi. Okoli 50 ljudi je bilo pri tem ranjenih.

Strahna božičnica delavskih otrok. 12. decembra je bila v nekem liverpoolskem predmestju božičnica delavskih otrok. Ko so otroci peli božično pesem, se je hiša porušila in 500 otrok je padlo v prdličje, 8 metrov globoko. 20 otrok se je pri tem ubilo, 170 pa je bilo ranjenih.

200 ljudi v gorečem hotelu. V Lansingu v Mičiganu je 11. decembra izbruhnil ogenj v takojšnjem velikem hotelu. Od 200 hotelskih gostov je zgorelo 50 oseb.

Rado povabi Toma k svoji mizi. »Kar na kratkolu veli glavar beračev. Rado hiti: »Pred šestimi meseci je umoril ropar Robert mojega očeta. Prosim vas, veste li zanj. Ištem ga. da ga ubijem! Obešen mu razloži še, kako so ju vlekli v kavarni Simona in pri Bertrandu. Tom gleda nekaj hipov predse, vzame iz žepa papir in svinčnik, nariše nekaj potez in veli: »Pojdite med 8. in 9. uro v kavarno Simon. Tam najdete učitelja sabljanja in biljarda. Emašeta Roberta. Osel naj bom jaz in vi neroda, če ga ne spoznate po tej risbi. Čudite se, da vas pošiljem, odkoder so vas odpravili! Pojdite ali ne, kakor hočete! Emašeti se odpočivajo radi pri igranju biljarda.«

Tom da svoji risbi izrazitejšo obliko. Obešen pogleda po plesalcih, ki delajo vedno hujši hrup. Naenkrat vzklikne Obešen: »Tom, Robert je postal vohuna za nami, onile z naočniki, je prav tisti, ki naju je napadel na mostu.«

Tom zakliče: »Bonifac! Zeleni se približa. Tom zapiše nekaj vrstic in vrže Bonifac papir: »Beri to v klubku in zgubi se! Tom potegne še par črt in izroči risbo Rado, ki strmi v surov zasnehljiv obraz. Tako se je smejal, ko je odvedel očetu dveletnega dečka, tako se je smejal, ko je molčal na očetova vprašanja in ko je sunil nož očetu v srce. »Pa se ne boš več smejal, morilec.« Velik krik predrami Rada. Več beračev se vrže na moza z naočniki, mu iztrga lasuljo z glave, ga zveže in odvede. Tom se poslovi: »Ta danes ne bo poročal. Izvršite srečno svojo dolžnost!«

Zvečer je deževalo. V kavarni Simona se zabavajo Emašeti pri biljardu. Bili so med njimi tudi pošteni možje, ki so zabledili v kavarno, da postanejo žrtve roparske drhali. Izrazi sledi zamaknjeni kstačenju krogla. Ne slišijo ne vrat ne korakov »Ste-

RADIO

od 7. januarja do 30. januarja.

Vsak delavnik: 12.15 plošče, 12.50 poročila, 13 čas, plošče. — Četrtek, 3. jan.: 18 Glasstvo kot narodni pokret in njega naloge, 18.20 Smaška ura, 18.50 Plošče, 19 Počitniško potovanje, 19.20 Čas, jedilni list, program za petek, 19.30 Jugoslovansko jezikovno edinstvo, 20 Prenos iz Belgrada, 22 Čas, poročila, 22 Vojaška godba na ploščah. — Petek, 4. jan.: 18 Krvavi bogovi Mehike in kultura Aztekov, 18.20 Radijski orkester, 18.40 Literarna ura, 19 Radijski orkester, 19.25 Čas, jedilni list, program za soboto, 19.30 Valentin Vodnik, 20 Prenos iz Zagreba, 22 Čas, poročila, 22.15 Radijski orkester. — Sobota, 5. jan.: 18 Radijski orkester, 18.15 Aktualnosti, 18.30 Radijski orkester, 19 Zunanji politični pregled, 19.20 Čas, jedilni list, program za nedeljo, 19.30 Nacionalna ura, 20 Oktet »Ljublj. Zvona« poje božične pesmi, 20.35 Radijski orkester, 21.15 Evropski koncert iz Belgrada, 21.45 Čas, poročila, 22 Radijski orkester. — Nedelja, 6. jan.: 7.30 O kaktajah, 8 Plošče, 8.30 Poročila, 8.50 Plošče, 9 Orgelski koncert, 9.45 Verško predavanje, 10 Prenos iz stolnice, 11 Radijski orkester, 12 Čas, Radijski orkester, 16 Sv. Trije kralji, igra, 18 Tamburaški orkester, 19.30 Nac. ura, 20 Čas, jedilni list, program za ponedeljek, 20.10 Pester večer, 22 Čas, poročila, 22.15 Radijski orkester. — Ponedeljek, 7. januarja: 18 Operetni večerji na ploščah, 18.20 Spomini na prva leta našega radija, 18.40 Plošče, 19 Pravna ura, 19.20 Čas, jedilni list, program za torek, 19.30 Nac. ura, 20 Plošče, 20.50 Prenos opere iz Belgrada. — V odmoru: čas in poročila. — Torek: 8. jan.: 18 Otroški kotichek, 18.20 Kako naj se opremi nevesta, 8.40 Radijski orkester, 19.30 Nac. ura, 20 Čas, jedilni list, program za sredo, 20.10 Slovenske božične pesmi, 21.10 Radijski orkester, vmes čas in poročila, 22.30 Angleške plošče. Sreda, 9. jan.: 18 Plošče po željah, 18.30 Pogovor s poslušalci, 19.20 Čas, jedilni list, program za četrtek, 19.30 Nac. ura, 20 Prenos opere iz Ljubljane, v odmoru: čas in poročila.

V tramvaju. Sprevodnik (mora menjati): »Ali nimate manjšega?« — Mlada žena (z materskim pososom pogleda na sinka): »Ne, nimam, to je moj najmanjši!«

vilka tri in dvajset!« kliče kavarnar in nastane slovesno molčanje. Navadno dobi učitelj biljarda. Zato slede pozorno vsaki njegov kretnji. Učitelj gleda krogli. Kar ga prime nekdo za rokav. Robert zakolne, se obrne, prebledi in strmi v mladi obraz. Začne se tresti. Po dvorani gre Radov jasni glas: »Treba je, da se pogovoriva, gospod.« Kakor lačne gverine, je mrmralo po kavarni: »Vr-zimo predrnega vohuna ven! Pokažimo mu, kje ima rebra!«

Robert se vravnava in zakriči: »Molčite!« Vse obmolknje. Robert poskuša spraviti na svoja odrevenela usta prilazen nasmeš. Pravi: »Motite se, gospod.« Rado zagrmji: »Doveli je skrivanja in laži! Zakaj stre prebledel? Zakaj se tresete! Sem pač podoben očetu, ki ste ga umorili!« Grozeče mrmranje gre po kavarni. Robert se otrese in umolknje. Zaleseno, z gluhih glasom se mu trga iz grla: »Ogibal sem se vas. Bdel sem nad vašim življenjem. Zakaj lazite za menoj? Mislite morda, da priznam, češar nisem priznal vašemu očetu? Ne povem in ne blijem se z vami. Pojdite v mir!«

Rado stopi prav pred Roberta, ga udari v obraz in stisne oberok okoli pasu. Robertu se izvije boleseti krik, tovariši planejo, noži in meči lete iz nožnic. Kar skoči med napalce Obešen: »Oh, gospoda! — Vsi na enega!«

Emašeti obstanejo, Robert se otresa Rada, stopi predenj in kriči: »Ta je moj! Razumete?« Rado pokaže majhna vrata: »Tam sva sama.«

Rado se prikloni: »Pa moj prijatelj?«

»Prost je, naj odide.«

Obešen pogleda ponosno Emašete:

»Počakam.«

Poleg velike je bila majhna dvorana, v nji miza in par stolov. Od stropa je visela svetilnica na olje. Rado sune z ного mizo in stole v kot in zapahne vrata. Robert ga

Naš dom

»Naš dom« se imenjuje dekliško zavetišče v Zagrebu. Vodi ga katehiško misleči in čutoči izobraženci, Slovenci, ki so tam v raznih službah, ali pa se bavijo s evobodnimi poklici. Dekliško zavetišče se imenuje radi tega, ker se tja zatekajo brezposelni in službe iskajoča dekleta, kjer dobe za prav mal denar celodnevno oskrbo in prenočišče, da niso vezane na razne druge ališne organizacije, ki dekleta strahno izkoriščajo, ali pa celo na ulico, kjer najčešče zapadejo v roke raznim izkoriščevalcem, ki jih ne samo ogoljufajo za njihov denar, ampak jih navadno tudi telesno npropastjo in jim iztrgajo iz njihovih duš vse ono dobro, kar jim je mati s toliko skrbjo in nego leta in leta vcepljala. »Naš dom« ima tudi pooredovalnico za službe, ter ima večinoma po več raznih služb na razpolago; radi tega opozarjamo vsa dekleta, ki gredo v Zagreb s trebutnom za kruhom, naj se nikar ne osirajo na razne oglase po postajah, ali na zapeljivo besede gotovih oseb, ki čakajo pri prihodu vseh vlakov na zagrebških postajah in dekleta izvajajo s seboj pod raznimi prevezkami in z raznimi objubljanji, ampak naj se vsaka uspoli naravnost v »Naš dom«, ki je v Bakačevi ulici 4, kamor se je s 1. oktobrom 1934 preselil iz Bogačevske 10. Torej še enkrat: Bakačeva 4, H. nadstropje na Jelacicevem trgu, je prostor slovenskim dekletom, ki pridejo v Zagreb službe iskat. Duhovni vodja »Našega doma« je g. p. Kozelj, Slovenec jezuit, ki vodi tudi slovensko Marijino družbo v Zagrebu, kar naj bo ponosno zagotovilo, da je to edina organizacija, ki se briga kakor za dušni tako za telesni blagor naših deklet.

Delavec kot izumitelj. Portugalski delavec Mario da Silva, ki je zaposlen v libonskem pristanišču, je izumil aparat, ki zanesljivo ugotavlja nahajališče ponesrečene podmornice. Električna struja avtomatično odklopi rešilni pas na krovu podmornice, čim se ta ponesreči. Pas s prižgano žarnico splava na morsko površino. Poskušnje so dobro uspele. Morebiti bo postal delavec bogataš, vsekakor pa je dobronik človeštva, ker bo rešil marsikatero žrtev oceanskega groba.

Najvišja rastlina na svetu. V narodnem parku Avstralije, ki leži 20 milj od Sydneya, raste evkaliptus, ki se je povzpel 174 čevljev nad vse rastline svoje vrste, ki dosežejo povprečno višino od 100 do 400 čevljev.

gleda in vpraša: Ste prepričani, da pade eden izmed najuf?»

»Kakor verjamem v Bega, tako vernjem, da padete pod mojo sabljo.«

Robert se zakrohče: »To bomo šele videli, in se loti sablje. Rado stopi s povešeno sabljo in govori resno: »Preden začneva: Oče je hotel odkupiti od vas priznanje, kam ste zavlekli mojega brata. Ubili ste ga in si prilastili denar. Očistite si dušo! Povejte, kje je moj brat? Odpustim vam, če poveste.«

Robert odmajta: Ne! Takrat sem stopil na pot, s katere ni vrnitve...«

Luč se kadi, majhna dvorana je zavita v snajst dim. V njem se svetijo sablje, se sliši težko hropenje borecev, udarcev, topot nog. Izrjena borec se napadnata, odmikata, prestrecata. Znan sabljač je Robert in nevažen njegovih zvijač je mladenič iz Burgundskega, vendar pravica je na njegovi strani.

»Dovolj imam!« zagrmra Robert in teletne na tla. Iz srca mu curlja kri.

Rado poklekne k njemu: »Nesrečni človek! kje je moj brat?«

»Prodal sem ga eigenomi!« dahne Robert.

Dež lije v debelih curkih, se nabira v potokih, teče po ulici. Molče hodi Rado, bridko nezadovoljen v duši: »Ciganom prodal.« Nikdar ne najde brata in očetova duša bo nemirna vse čase. Zakaj je ical in ubil Roberta? Zakaj mu je prazno v duši. Molče gre Obešen za Radom. On ve, da sledi takemu razbujenju velika duševna in telesna utrujenost. Mrzlično hiti Rado po lužah in blatu, dokler ne za sveti v njegove nepopisane duševne muke Katina luč Verban mu vzame plač, Metka mu stisne roko: »Kaj se je zgodilo? Ovi, ki jih je pastil v smehljaju sročje, oni imajo solzne oči. Mrzlično se preobleče Rado, s strahom sprašuje. Vrban toži: »Zapodili so me. Ne smem več do Jadrivo...«

Današnja sovjetska Rusija

(Nadaljevanje.)

Večkrat zlorabljajo take zaloigre celo za nesramne komedije. Glavnih obdolžencev se včasih sploh ne upajo postaviti pred redno sodišče, kjer bi ti utegnili razkrinkati vso komedijo, temveč jih pobijejo že v preizkovalnem zaporu (n. pr. Necka in Palčinskega v zloglasnem procesu proti specialistom), postranske obdolžence pa mrcvarijo potem pred sodiščem, kjer obdolžujejo sami sebe z izmišljenimi in ukazanimi izpovedmi, da bi si tako pridobili obljubljeno prostost. S temi izpovedmi so seveda zvezana skesana obžalovanja, ki imajo časih uspeh, časih se pa kljub temu končajo s smrtnimi obsodbami, kakor pač kažejo — trenutne strankarske koristi. Pritožba proti razsodbam je sploh nemogoča, razen v prav izrednih slučajih posebno grobega kršenja predpisov.

Glavno besedo pri vseh važnejših procesih ima državni pravdnik, kateremu se mora uklanjati vse, sodniki in — zagovorniki (advokati). Svobodnega zagovornišva, kakor ga imajo vse kulturne države sveta, sovjetska Rusija ne pozna. Na njih mesto so stopili posebni »kolegiji zagovornikov«, ki jih imenujejo sovjetske oblasti na predlog sodišč, a jih lahko tudi poljubno odstavljajo. Tako je postalo zagovornišvo pravi nezmisel. Trpijo jih le zato, da lahko markirajo nekaj redni sodni postopek. Krilenko je zapisal: »Kaj prav za prav hoče to zagovornišvo? Koga naj zagovarja? Proletarsko državo ali kak obtoženi individuum? Socijalistično družbo bosta branila že sodišče in državni pravdnik — zakaj torej še ti zagovorniki?« Časopisje je že večkrat ostro napadlo kakega pogumnega zagovornika, ki se je upal nastopiti za obtoženca, kar je seveda za advokata vedno jako tvegana reč. Zato »kolegiji zagovornikov« večkrat tudi odklanjajo obrambo obtoženih kulakov, trgovcev in slinih »buržujev«.

Prava boljševiška posebnost so tako zvani »javni obtožitelji«. To so navadno strokovne in druge organizacije, ki nastopijo zlasti tedaj, kadar je treba prirediti kak proces, s katerim hočejo posebno vplivati na množice. Najtemnejša točka redne sovjetske justice so pa preizkovalni zapori. Ker pravne varnosti ni, se vrši izsiljevanje priznanj z najbolj barbarskimi sredstvi. Ti zapori so napolnjeni z izživčaji in ovaduhi, izmišljanje političnih prestopkov in justični umori so na dnevnem redu, zato se nedolžne žrtve raje same obtožijo kakega izmišljenega prestopka, samo da pridejo čim prej vsaj pred redno sodišče in v redne kaznilnice, ki so še najboljša stran vse boljševiške justice in v splošnem še boljše, nego po mnogih evropskih državah. Beseda »ječa« je pri boljševikih sploh odpravljena in zamenjali so jo z besedo »izolacija« (osamljenje). Večina zaporov je tudi le malo zastražena, saj si kaznjenci ne žele preveč na svobodo; v zaporih se jim godi namreč pogosto mnogo bolj nego zunaj.

Te barbarske razmere pa nikakor niso zgolj začasni pojav revolucije, kajti boljševiška oblast je že davno utrjena in »buržoazija« iztrebljena, toda olajšanja ni čutiti skoro nobenega. To je tudi razumljivo, če pomislimo, da proglašajo boljševiki teror za redno in naravno sredstvo vzdrževanja svoje oblasti. Pri sestavljanju kazenskega zakonika je pisal dne 17. maja l. 1921 Lenin ljudskemu komisarju za pravosodstvo, Kurskemu, da sodišča ne smejo odstraniti terorja, zato je treba tega tudi v kazenskem zakoniku odkrito in brez hinavščine priznati in utemeljiti. Teror spada po boljševikih naziranjih k pravicam vladajočega razreda, ker pomaga vzdrževati njegovo gospodarstvo.

V prvih letih revolucije je bil teror mišljen res le kot začasno obrambno sredstvo proti protirevolucionarni nevarnosti. Boljševiki so namreč osnovali na pobudo Troškega takoj po oktobrski revoluciji l. 1917

posebno »Izredno komisijoc« (Cerezvičajnaja komisija — Čeka), ki je imela namon voditi boj proti sabotaži, spekulantom in protirevoluciji. Njej na čelu je stal zloglasni rabelj boljševiške revolucije, bivši poljski plemič Džeržinski, ki je znal z organizacijo in delom svoje Čeke tako pripomoči šibki boljševiški stranki do neomejenega gospodarstva, da je postala ta kmalu glavno sredstvo boljševiške oblasti. Na njeno odpravo sploh ni nihče več mislil, temveč so jo za časa Nepa (meseca februarja l. 1922) le preorganizirali in ji prepustili sploh vso politično upravo v državi. Ob tej priliki so jo tudi prekrstili v »Državno politično upravo« (Gosudarstvenojje političeskoje upravlenje = GPU), a njen voditelj (po smrti Džeržinskega je bil to Menšinski) je postal celo član sveta ljudskih komisarjev. Izprva je poslovala Čeka še kolikor toliko obzirno, od jeseni l. 1918 dalje je pa začela moriti vse vprek. GPU je z zakonom z dne 16. oktobra l. 1922 dobila izrečno pravico izrekanja in izvrševanja smrtnih obsodbe brez redne sodne obravnave.

Čeka, oziroma GPU je tisto strašno sredstvo, s katerim obvladuje neznatna boljševiška manjšina vso neizmerno državo, saj vzbuja strah in trepet povsod. Vsak obtoženec si želi priti vsaj pred redno sodišče, čeprav so ta še tako pristranska, kajti tu ima vsaj nekaj upanja, dočim počne GPU z njim na skrivnem vse, kar se ji ljubi, kajti zanjo ne veljajo ne ustava in ne zakoni, najmanj pa seveda kaka občelovska morala. Tajen ostane pogosto že zapor sam, tajna je obtožba, tajna obravnava in tajna pogosto tudi obsodba. Ona je še mnogo, mnogo poslabašana izdaja nekdanje zloglasne carske tajne policije, tako zvane »Ohranec«, ker ima tudi boljševiški režim mnogo šibkejše temelje, nego jih je imel carski. Časih je bilo mogoče kljub »Ohranic« dokaj živahno tajno politično delo, čemur je dokaz vse intenzivno predvojno delo vseh marksističnih strank, danes je pa do korenin zadušeno vse. Stalin sam se je šestkrat izmuznil »Ohranic« in enako vsi drugi revolucionarji in boljševiški voditelji, Čeka in GPU še nista izpustili nobenega resnejšega nasprotnika živga iz svojih rok. Danes zadostuje za smrtno obsodbo če je kdo pripadnik demokracije. Nad vsakim posameznim sovjetskim državljanom visi noč in dan ta strašni Damoklejev meč in nihče ni niti za en dan varen življenja, samo da se obdrži peščica boljševiških mogetcev v nekdanjem moskovskem carskem dvoru Kremliju. GPU svoje žrtve najprej duševno in telesno uniči s sredstvi, ki komaj dosegaajo fantazijo kakih romanopiscev o srednjeveški inkviziciji, nato izsili iz njih razne samoobtožbe, končno jih pa zverinsko pobije. Večje množice so večkrat postrelili kar s strojnimi puškami, manjše skupine so pa pomorili po kleteh zaporov in navadno sploh brez sodb. Rodbine so talci za svoje in starši morajo neprestano trepetati za življenje svojih otrok in obratno, saj je bilo pomorjenih na tisoče in tisoče talcev. Vsa sovjetska Rusija je danes ogromna ječa in tam se vrši teror, kakršnih pozna človeška zgodovina pač le malo. Evropski izobraženci se zavzamejo za vsakega vidnejšega komunističnega obdolženca v kapitalističnih državah ter podpisujejo plamteče proteste, molke pa k vsem grozotam v Rusiji, ravno tako kot k grozotam v Mehiki. Kakšno lice merstvo in hinavščina je tedaj, če se komunisti zgražajo proti pritisku, ki ga vrše proti njim meščanske evropske države! V Prusiji je bilo v 7 letih (1920—1928) 44 smrtnih obsodb (največ morilec in slinih), v Rusiji pa v 8 tednih (od 24. X. do 19. XII. 1929) 144 in to skoro sami politični obsojenci, čeprav so oznanjali poprej smrtno kazen za največji zločin — kapitalizma. A za toliko obsodb je izvedela javnost, koliko je bilo pa resničnih, ne ve seveda nihče. Za umor je v Rusiji 10 let kazni, a tatvine se navadno sploh ne kaznujejo, za političen prestopok pa sledi navadno smrt, kajti človeško življenje je v sovjetskem rajju jako poceni. Ruske ječe so vse prenapolnjene, čeprav se za manjše prestopke navadno sploh nihče ne zmeni.

RAZNO

Protiv uvedbi novega socialnega davka v Zagrebu, s katerim naj bi se financirala javna dela, se je odločno izjavila zagrebška zbornica, ker so javna bremena že tako velika, da se morajo ta znižati, ne pa še povzročiti z uvedbo novih davčin.

Pravična kazen. Hitlerjevska policija je zaprla deset tvornic, v katerih so lastniki grdo postopali z delavstvom.

Nobena nova sladkorna tvornica ne bo več zgrajena v Turčiji, ker krijejo že sedanje domače vse potrebe Turčije.

V jugoslovanstvu gozdni industriji in prj žagah je bilo zaposlenih v prvi polovici leta 1934 nad 10 tisoč 700 oseb, to je 22,7 odstotkov več kot lani v istem času.

O novi vladi g. Jevtiča so objavile članek zagrebške »Novosti«, ki ga zaključujejo z besedami: »Verujemo, da bo vlada g. Jevtiča vnesla v naše notranje življenje isto vztrajnost, isto metodo in isto korektnost, ki označuje našo zunanjo politiko ter da se nahajamo na pragu nove dobe, novega pomirjenja, bratskega razumevanja in ljubezni, vsi složni v skrbi, da bo država močna, zdrava in srečna«.

Proračun mesta Celja izkazuje 6 milij. 52.540 Din izdatkov.

Mestna plinarska v tirolskem Innsbrucku, ki že izvaža vsak dan 20.000 litrov svežega mleka v Nemčijo, je sedaj sklenila še dogovor z Belgijo, da bo dobavljala za belgijski Kongo (Afrika) vsakih deset dni en vagon sira. Neka druga tirolska mlekarica pa je sklenila pogodbo za dobavo sira v Maroko.

25.000 jehov nerodovitne zemlje bodo osušili in sicer je to Crnac-polje med Staro Gradiško in Savo do izliva Orljave. Stroškov bo nad 30 milijonov dinarjev.

Italijanska vlada je razširila 40 urnik na vsa industrijska podjetja, čeprav se je večina podjetij izjavila proti štirideseturnem tedenskem delu.

100.000 čokolad so dobili otroci na evharističnem kongresu v Buenos Airesu po skupnem svetnem obhajilu. Čokolada je stala 120.000 Din in jo je poklonil neki Francoz, po imenu Saint.

Bolgarija bo nadaljevala s pogodovanjem in so v ta namen stavljeni večje vsote.

Rusija je izdelovanje elektrojekla v letu prve petletke podesetorila.

Vsled velikega povpraševanja po antimonu, ki se zlasti uporablja za izdelavo žrnelov, je silno narasla njegova cena. V Londonu se je dvignila od 67 na 74 funtov.

B—skis.

Ob dvajsetletnici svetovne morije

(Nadaljevanje)

Na vprašanje, kako je z žitnim pridelkom, je ljubljanski g. lekarar nadaljeval: Na en dan dela (en človek z enim plugom) prideleka Sibirski 120 do 150 pudov žita, dočim Rusi imajo le 40 pudov. Zemlje v Sibiriji ne gojijo, pač pa jo pustijo vrstoma počivati. Premalo pa skrbejo Sibirjaki za krave, ki nimajo za nje hlevov. Živina spi na prostem in zmruzuje, čeprav ima dolgo in zelo gosto dlako. Leži v snegu in ničeje je ne čedi. Govedo preživljajo zlasti pozimi naredko s samo slamo. Ena srednje dobra slovenska krava je posebno, kar se letno množine mleka šteje, za 10 do 15 sibirskih. Prašiči so lepi, debeli, žive družno, nerezani in hodijo po vrčini in mrazu, kamor jih je volja. Trikrat na dan jim polagajo žito.

Gospodu železarju sem se vprašal za njegovo mnenje, zakaj je Rusija, ki je tako ogromna država, podlegla v boju z Japonsko. Odgovoril je sledeče: 1. Ta vojna ni bila popularna (ljubljavi všeč). Mužiku — kmetu — ni šlo v glavo, da bi se velika Rusija morala bo-

jevati nadl koščka zemlje in še to samo v najem vrste zemlje okrog Port Arturja. 2. Rusija je imela mnogo nesposobnih in neizkušanih oficirjev, med katerimi so bili tudi neselko izdajaki domovine. 3. Japanci so tajno uredili v Rusiji izvrstno vojnisko stražo. 4. Velik varok ruskih nespokov je bila tudi zvočnik — alkohol. Vojaki so prihajali na rusko-japonske bojišče pijani in za boj nesposobni. 5. Velika daljava do bojnega polja, da Rusija ni mogla postaviti pravočasno proti Japonski večje armade. — Gospod lekarar je izrazil svoje mišljenje, da bodo po svetovni vojni združeni vsi Slovani. Vsak slovaški narod bo imel svojega kneza, Rusija pa bo mogočen varuh vseh slovanskih držav. 6. bistroistoškem železarju se najbrž še sanjalo ni, da bodo ruski revolucionarji, živeči v inozemstvu, že čez tri leta vzeli v svoje sovjetske toke državne vajeti velikega ruskega carstva in tako ureditvenje vseslovankega ideala odrinili v nedogledno dobo.

Zo 26. oktobra 1914 so nekateri šepetali, da odsedmo iz Bistriga Istoku kaj kmalu v Bisk. Pa ni šlo kar tako. Celih 14 dni smo čakali na vragoc. Bistriga Istoka smo se bili mnogi tako privadili, da bi najraje v tem podeželskem kraju ostali do konca vojne.

Kako je torej bilo v Bistrem Istoku zadnjih 14 dni. Dne 26. oktobra okrog 7 zvečer je začelo na bistroistoškem stolpu gasilskega doma nekam čudno klenkati. V to polikani so maloma obkolili z hrizgalno in sodom na kraj požara. Zgorela je lesena hiša, lahko bi pa postalo žrtve ognja več sto sosednjih poslopj, saj so bila vsa lesena in pihal je veter. Ponašali so tudi naši ujetniki in oncijili požar, za kar so jih pohvalili v posebnem članku v baronskem krajevem časopisu.

Neki bistroistoški domačin mi je pripovedoval tudi tole: Kar je v Sibiriji boljši konj, so ve iz Mongolije. Mongolski konj napravi v enem dnevu pri kratkem oddihu 220 do 280 vrst (vrsta je nekaj več od kilometra). — Od Brestja do Omska je okrog 4700 vrst, do Vladivostoka pa okrog 9400 vrst. — V Bistrem Istoku je približno 5 ur prej dan kot na Dunaju. — Lep, 40 let star konj brez napake stane 60 rubljev, srednje dobra sibirska krava 30 rubljev.

Čez štiri dni je ropet gorela. To pet sta postali žrtvi požara hiša in žitnica večjega posestnika. Čepov je bil to dan precejšen mraz, do 18° C. pod ničlo, so naši krepki pomagali pri gašenju in želi občjo pohvalo hvalečnih bistroistočanov.

Proti večerni stopim v veliko bistroistoško trgovino Pabotina Nauma Ivanoviča. Kapiin za 5 kopejke sladkorja in potolim, da me zehe. Povedal sem, da bi bil zadovoljen z vsako ponošeno obleko, da bi bila le topla, zakaj mraz je pritiskal bolj in bolj. Gospodar je takoj razumel moje želje in me je povabil, naj pridem zvečer, ko zapre trgovino. Že pred sedmo sem stopil pred hišo Nauma Ivanoviča. Pes laja, jaz pa grem naprej.

V kuhinji sedi šestlaska družina. Pri Fuhatiner je na stanovanje tudi ena izmed bistroistoških učiteljic. Postrežejo mi z juho z mesom, ki pa je ostalo najbrže od poldne, saj je bilo zelo razkuhamo. Po večerji me povabijo v sosednjo sobo na čaj. Na mizi poleg samovarja je bilo surovo maslo, sudna maza, mleko, čaj, kruh in sladkor v kockah. Starejša trgovčeva hčerka je igrala na balalajko (svoje vrste godalo, nekoliko podobno tamburici), učiteljica pa jo je spremljala s kitare. Prepevali sta otočne ruske pesmi, tudi tisto vaškovo cigansko o črnih očeh. »Oči čjornaja...«

Govoreli smo, oziroma smo si tudi z raznimi znamenji med seboj zastavljali vprašanja in odgovorjali na nja. Nekaj smo se že razumeli. Če bi bil fant, bi se vrhle moji tedanji ne prevedel lepi kozji bradi najbrž še bolj. Tako pa je ostalo naše prijateljstvo pri čaju in balalajki.

Učiteljici sem izrazil željo, da bi si rad

Za ženine in neveste znižane cene!

Pripravljam velike zaloge blaga za moške in ženske poročne obleke,

črno sukno od 70 Din naprej fino črna in berrasta svilo od 40 Din, bago za moške sukaja od 30 Din, za damske zimake in pomadna plašče od 30 Din naprej. - Klozaste odevje od 100 Din, flanelaste odevje in rjuhe od 20 Din, platno za rjuhe od 12 Din, za kapne od 25 Din, za brisače od 7 Din, polvolneno blago od 18 Din, belo in rujavno konjenino od Din 5-60 naprej, kambrik od 6 Din. Moške pražuje bele suknje od 40 Din, kravate od 12 Din, svilene šerpe in vate, nogavice, rokavice, dožniki od 40 Din, perje za blazine od 25 Din.

V posebnem oddelku imamo ne zalogi izgotovljene damske plašče in obleke po najnovjših fazonah. Obleke za neveste pa so lahko naročijo tudi po meri!

Kdor zakupi večje množine blaga, dabi primerno darilo!

Ako boste potrebovali, obrnite se na moja trgovino, kjer boste najbolje kupili.

F. I. GORIČAR - (pri Ivaniki)
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 29

ogledal bistroistoško šole in prisostvoval puki, kar je odobrila.

Pred odhodom mi je gospa trgovčeva pokazala visoke suknjene čevlje, nekoliko ponošene in potrebne popravila. Dati jih hoče v pravo in me vabi, naj pridem po nje drugi dan. V zavitku mi pa da takoj s seboj tople spodnje hlače, ki sem jih bil seveda zelo vesel. Ko sem po podarek blage dobrotnice na cesti natančneje pogledal, sem bil nekoliko presenečen, zakaj tople spodnje hlače so bile — ženskega spola.

Dne 31. oktobra 1914 je kazal toplomer kar 25° C pod ničlo. Bilo je tako stropeno mrzlo, da mi je veda na bradi, ko sem se umil, spratoma zamrznila.

Pa redovčnost, kakšne so sibirsko šole, je bila v meni vočja, kot strah pred sibirskim mrazom. In tako sem bil točno ob 9 zjutraj že pred bistroistoško ljudsko šolo. Učiteljstvo, obveščeno po kolegiji, me je že pričakovalo. Predstavili smo se drug drugemu. Hitro sem si napisal imena: šolski upravitelj Halatin Mihail ter učiteljci Papova Marija in Kouzičanova Antoisa.

Tine je bil bojan, zato je naročil svojemu sodelavcu Francetu, naj tudi njegov denar vzame v soboto pri izplačilu. Pozno po noči je France v soboto prišel domov: »Tine, ne smel zametiti, sumpak vez trej denar sem zabil.«

»Kako je to mogoče?« se je čudil Tine.
»Saj veš, stara navada, kvartali sem žel in če bi ne bil pravočasno prenehal, bi bil še svoj donar zaigral, ne samo tvojega.«

Mali oglasi

Vsaka drobna vrsta ali ne prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebšline ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslovs oziroma obrtniki pomočnikov ali vavencev in urabe

Iščemo zakonika,

ki poznajo peke in trgovce z moko Persons Ljubljane poštni predal 307

Prodaja krava s telic-kom, dober mlekarica Slavija 15.

Lepe brve svinja

ima na prodaj Prelnar Janez, Podbrezje št. 3- Podmet, Gorazdsko.

Dve breji svinji

prodam. Vinko Padar, Ganiče 6, p. Smarje-Sap.

Kozolec 6 okenski, dobro strazenjen oroda Boj v Metvodah.

Breja svinja spomladanska, lepe pasme, težka 135 kg, naprodaj. — Založnik, Notr. Gorice 7 p. Brezovica.

Povetnike, usnjate, sukno, obleke itd. kupite najceneje pri Prekerju, Sv. Petra cesta 14.

Več starih oken

je naprodaj, pripravljnih za manjše hiše v okolici mesta ali na delci. Pozvanje se na Grabarjevem nabrežju št. 6.

Pavšev v izmazi 89 pobov prodaj A. Mežan, Vel. Loka pri Trubarju.

Prodaj 100 mernikov adevih piv. Stožice št. 1, p. Ježica

Vajenca in pomočnika

za kovaško obrt sprejme Jože Čuk, sekurni kovač Rovte št. 61 pri Logatcu.

Breja svinja 2 in pol meseca, naprodaj. Gosar, Podsmreka 15, Babrova

Deklo, posteno, nad 20 let staro, ki je vajena delu na polju, iščem za župnika. — Ponudbe z osebami podatki na upravo Domoljuba pod št. 14.736.

Govitarstvo vajencev sprejemem, Zalokar J., Mengoš 88.

Budilke - me - verilke - posteno št. - deblje po najnižjih cenah pri urarju

M. VAHTER - PREJ BLARON - Nova mesto v novem lokalu pri Peru

HRANILNICA IN POSOJILNICA V KAMNIKU - Število 22 - LASTNA HIŠA

registrovana zadruga z neomejeno zavozo

Sprejema hranilne vloge in jih obravnava po dogovoru do 5% — Janovje precega večkratni iznosak vseh vlog.

**SANATORIUM
EMONA**

Ljubljana
Karmelska ul. 4
Zdravnik: Tel. 36-23
ord. nira od 11-1

dr. Fr. Dergane, kirurg, šef-pr. marij v p.

Zahvala. »Zaščita« r. z. z. o. z. v Ljubljani, Masarykova cesta št. 14/II., katere član sem, je uspešno posredovala, da se je moja tetka in dolgočrajna zadeva rešila v popolno zadovoljnost obeh strank. Zato se ji tem potem javno zahvalim in jo vsakemu priporočam.

Andrej Pivk, posestnik, Virmaše pri Škofji Loki.

k Teoretična, praktična tamburaška šola, spisal prof. Marko Bajuk, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena izvoda 40 Din. — Na mnogobrojne želje naših tamburaških zborov je Jugoslovanska knjigarna izdala pričujočo tamburaško šolo, ki je prva v slovenskem jeziku. Spisal jo je strokovnjak, ki pozna in spada med prve poznavatelje tega glasbila. Šola nudi prav vse, kar mora znati in vedeti igralec, ki hoče postati dober tamburaš. Obsega veliko glasbene teorije, popis vseh tamburaških glasbil, nudi veliko zgledov in praktičnih nasvetov glede sestave tamburaških zborov itd. Zalibog, da so pri nas ravno vsled pomanjkanja dobre tamburaške šole tamburaški zbori skoro utihnili. Saj smo imeli bore malo tamburaških šol in še te so bile zelo pomanjkljive in v tujem jeziku pisane.

FIŽOL vseh vrst kupujemo ali zamenjamo za žito in moko

FRAN POGACNIK družba z o. z. v Ljubljani
Javna skladišča (Balkan), Tyrseva (Donajska) e. 33

Znal je povedati. Oče: »Sram naj te bo, da si zadnji v razredu, kjer vas je petdeset!« — Nadebudni sinček: »Lahko bi bilo še slabše!« — Oče: »Kako to?« — Sinček: »Nu, če bi bilo še več učencev v razredu!«

Suhe deske or-hove, hrastove in javorjevo do 10 cm debelosti kupim. Silar. Smihel-
Novo mesto.

Vajenec in pomočnik čevljarске obrti se takoj sprejmeta. C. Grm Trebnje.

Kmečki fant 19 letni, išče službo malega hlapca. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 13.

Mala usta. Slikar je dobil nalog, da naslika damo, ki je uživala velik sloves radi svojih malih ust. Slikar je pa usta naslikal še manjše, kakor so bila v resnici. Ko pride s sliko k soprogu in mu jo pokaže, ga vpraša: »No, kako se Vam slika dopade?« — »Zelo, le usta so prevelika.« — »Saj sem jih naslikal manjše, kakor so v resnici.« odvrne slikar, če pa želite, jih lahko popolnoma izpustim.«

0060-
DIN.

0038-
DIN.

0069-
DIN.

Brezplačen
POUK
IGRALJU

Zahlevajte brezplačen katalog

MEINEL & HEROLD 0701
TOVARNE GLASBIL

MARIBOR št. 117

Brnie in tige vedno v najboljši kakovosti dobite pri tvrdki

FRAN POGACNIK d. z o. z. - Ljubljana - sedaj Tyrseva
(Donajska) št. 33 **Javna skladišča (Balkan)**

Srečanje. Ti si prvi izobraženec, ki sem ga nočjo srečal. — Torej imaš večjo srečo kakor jaz.

Srečno in veselo novo leto zeli vsem svojim cenj. odjemalcem tvrdka

F. I. GORIČAR, pri Ivanki
Ljubljana, Sr. Petra cesta 29

Bolni na pljučih!

Tisoči že ozdravljeni!

Zahtevajte takoj knjigo o moji

novi umetnosti prehranjevanja

ki je že marsikoga rešila. Ona more poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bolezen hitro premaga. Nočno snोजenje in kašelj prenehata, teža telesa se zviša ter po popopnenju sčasoma bolezen preneha.

Resni može

zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo radi priporočajo. Čimprej začne s svojim načinom prehranjevanja tem bolje.

Popolnoma zastoj in poštnine prosto dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega.

PIŠITE TAKOJ

zadostuje tudi dopisnica, na naslov:
Zbiralnica za pošto:

GEORG FULGNER - Berlin-Neuhölln
RINGBAHNSTRASSE 24, Abt. 488

V vsako hito »Domoljuba«!

DRŽAVNA HIPOTEKARNA BANKA

Ustanovljena leta 1862.

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Ustanovljena leta 1862.

(prej UPRAVA FONDŌV)

Banko upravlja neodvisen Upravni odbor

CENTRALA V BEOGRADU

GLAVNE FILIJALE: Zagreb, Ljubljana, Skopje, Sarajevo, Niš, Novi Sad, Cetinje in Split

AGENCIJE: Kragujevac, Valjevo, Čačak, Zemun, Vel. Bečkerek, Bitolj, Prijepolje in Banja Luka

Glavni bančni posli:

Upravlja vse državne in javne fonde, pupilne, depozitne in cerkvene kapitale, občinski in samostanski denar, denar ustanov itd. — Emitira obveznice in založnice. — Sprejema hranilne vloge.

Dovoljuje posojila na premičnine, a občinam in samoupravnim telesom na davščine in dohodke.

Financira vodne zadrage. — Eskontira menice denarnih zavodov.

Lombardira državne vrednostne papirje, akcije Narodne banke in Privilegirane agrarne banke in blagajniške zapise Ministristva financ.

Eskontira nastopno kupone s svojih založnic dolarske emisije (Seligman), ki so nostrificirane v kraljevini.

Državna hipotekarna banka sprejema hranilne vloge in plača 5% obresti na leto.

Za vse bančne obveze jamči država.

Za vsa pojasnila se je obračati na naslov:

Državna hipotekarna banka - Beograd ali na njene filijale.